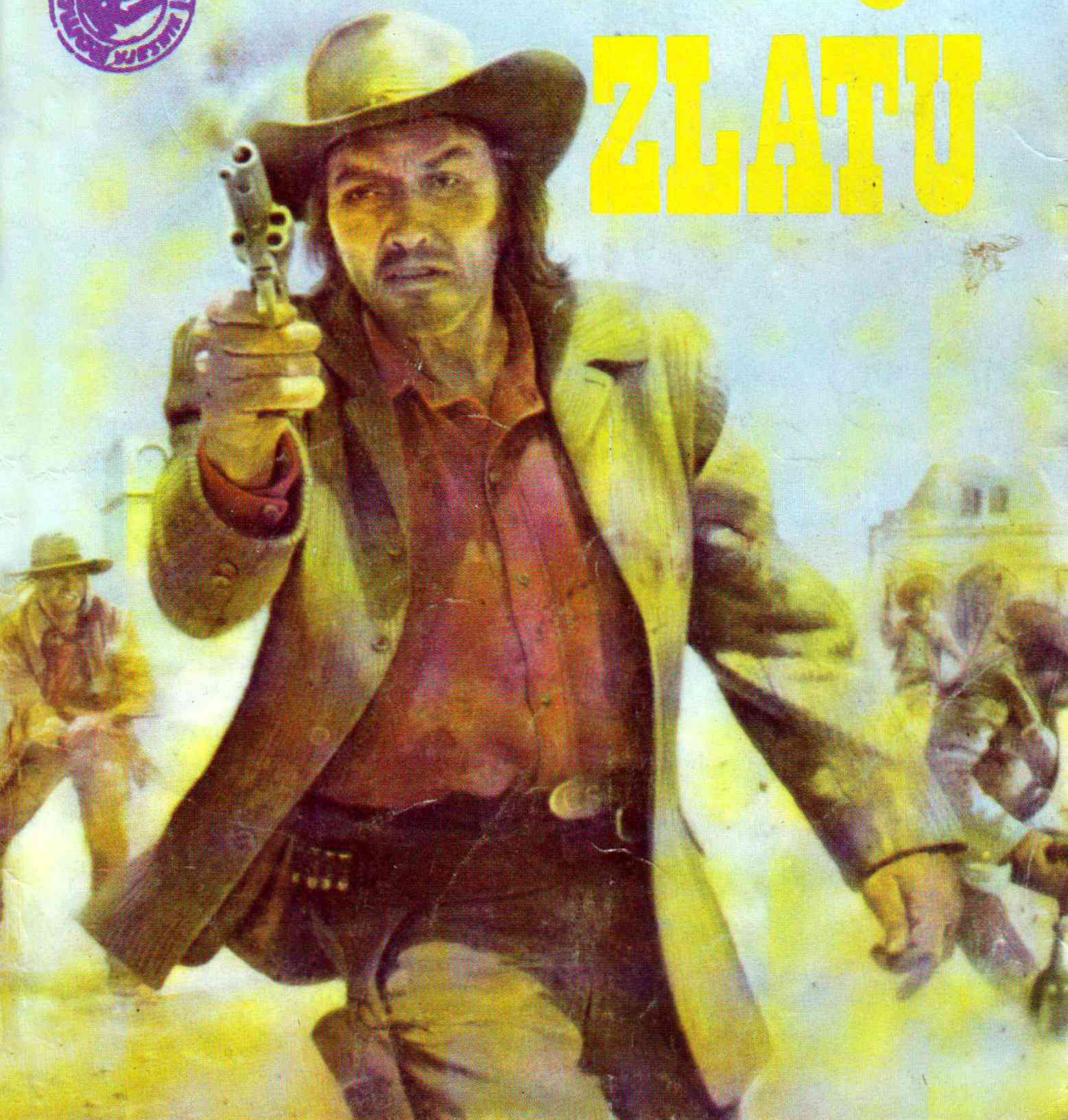

WESTERN ROMAN
LASO
cijena 20 d broj 501

SMRT U ZLATU

John J. McLaglen:

SMRT U ZLATU

LASO 501

John J. McLAGLEN: SMRT U ZLATU

Naslov originala: DEATH IN GOLD

Recenzija: Dalibor Cvitan, književnik

Copyright: John J. McLaglen, posredstvom V P A, Zagreb

Prijevod: Marijan Krmpotić

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: Marcel Čukli

SAVJET REDAKCIJE: Josip Adaković, dr Vladimir Anić, dr Adolf Dragičević (predsjedavajući), Nenad Brixy, Ljudevit Bauer, inž. Vesna Gazdag, Igor Golik, Marija Jurela, Borivoj Jurković, Želimir Košćević, Nada Šoljan, Ismet Voljevica, Ana Župan-Bender – GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Borivoj Jurković

LASO – Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a „Vjesnik“ n.s.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Adresa uredništva: „Laso“, Redakcija „Romani i stripovi“, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelatnost „Vjesnik“ n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o. i OOUR TM n. sub.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) „Vjesnikova“ Press agencija Zagreb. Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1060 d ili 954 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 530 d ili 477 d s popustom. Samo una prijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 posto. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR „Vjesnik“, Interna banka, s oznakom za „Laso“. Cijena za inozemstvo: DM 1,80, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00. – Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00 SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00 SFRS 36,00 HFL 37,00, US\$ 15,00 – Uplata za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za „Laso“).

Ekonomska propaganda „Vjesnik“, Agencija za Marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 9000 d c/b stranica 7000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

LASO 501 izlazi 20. 05. 1983.

I

Razbijeno je staklo zazvečilo salunom. Stolica je zastrugala po drvenu podu. Ovisok zašapuren momak odskočio je od stola u dnu saluna.

Glave su se okrenule. Žamor je utihnuo. Ljudi su se počeli odljepljivati od šanka i okupljati u krug oko mladića. Ispod kićeno izrezbarena zrcala krčmar se iza šanka sagnuo i posegnuo za sačmaricom spremljenom za takve neprilike. Čelava mu se glava oznojila, ali se ipak predomislio. Predobro je poznao čovjeka koji je ostao sjediti za stolom u dnu saluna.

— Nemaš pravo da mi to kažeš! — vikao je momak pištavim glasom. Ustobočio se na mjestu malo nagnut prema naprijed. Vrščima prstiju desne ruke gotovo je doticao držak revolvera.

Ljudi su ih promatrali bez riječi. Zaboravili su čak na svoje napola ispijene čaše. Iza njih šepavi je čovječuljak, visok jedva metar i dvadeset, šepesao hitro naokolo i pohlepno nadušak praznio ostavljene čaše.

— Povuci svoje riječi ili ću ti ih sasuti u to tvoje prokleta grlo ovom revolverskom cijevi! — prijetio je momak.

— Ne pretjeruj, sinko!

Glas je bio dubok, snažan. Čovjek je još bio napola u sjeni u kutu saluna.

— Ne nazivaj me sinkom... starče! — dobacio mu je mladac uz podrugljiv smiješak.

Čovjek je odgurnuo stolicu, držeći pažljivo obje ruke tako da su ih svi mogli vidjeti. Ustao je i obišao stol, sažalno uzdahnuvši.

— Meni se čini da ja nisam rekao ništa što bi tebe moglo toliko razestiti. Hajde, dodi sa mnom na šank da popijemo jednu i sve zaboravimo.

Momak ustukne još korak natrag i odlučno potrese glavom.

— Nećeš se ti meni samo tako izvući, starče. Nećeš, poslije onog što si mi rekao! — zainatio se mladac.

— Rekao sam ti samo da mislim da ti nisi bogzna što s tom stvarčicom što ti visi za pasom. To sam ti rekao!

— A odakle ti to znaš? Nikad me nisi vidio.

Smiješak zatitra preko naborana revolveraševa lica, ali se i ugasi začas kao i sunčeva zraka u jesensko kasno poslijepodne.

— Nemoj me gnjaviti, mladiću. Vidio sam ja cijelo groblje takvih žutokljunaca kao što si ti. Nisi ni ti ništa bolji.

— Lažeš! Ti si pogani, odvratni lažac!

Mladićevi se prsti naglo zgrčiše. Ljudi u prvom redu kruga ustuknu korak, gurajući laktovima promatrače iza sebe. Krčmar je brže-bolje sklanjao boce s polica i slagao ih ispod šanka. Čovječuljak zabaci svoju nerazmjerno veliku glavurinu i proguta ostatak viskija iz nečije čaše. Oči su mu se već bile izbuljile iz duplji od pijanstva.

Čovjek istupi da su ga svi mogli vidjeti. Bio je visok i krupan, a crna duga kosa, prošarana na sljepoočicama i zalisicama, dosezala mu je gotovo do ramena. Nisko o desnom boku visio mu je u koricama kolt .45.

Jedediah Travis Herne ustrijelio je prije dvadeset i četiri godine prvi put čovjeka u samoobrani i odonda se više nije odvajao od svoga kolta. Stoga je i dobio nadimak Herne Lovac.

— Dobro, sinko, kad si toliko navalio, dat ću ti priliku da dokažeš da ja nemam pravo.

Čuo se uzdah skupljenih promatrača i krug ustukne još jedan korak prema vratima saluna da učini mjesta. Čovječuljak se popeo na drugi kraj šanka i sjeo mašući nožicama, izbuljenih, crvenih i zažarenih očiju.

Herne polako posegne lijevom rukom u džepić na prsluku i uvuče u nj palac i kažiprst, pa iz njega izvuče srebrnjak i podigne ga uvis. Momak i skupljeno mnoštvo promatrali su ga pažljivo.

— Što će ti to?

— Hoćeš da se dokažeš, zar ne?

— Ne znam kako to...?

— Šuti i slušaj! Kad bacim srebrnjak uvis, pogodi ga. Tada ćemo vidjeti koliko si brz. Momak malo naheri glavu. Očice su mu se suzile, a mjehurić sline ovlažio mu je kutak usta.

— Ne pravi budalu od mene! Nisam došao ovamo da se s tobom igram. Ako hoćeš da se dokažem, stanimo onda sučelice jedan drugome, pa tko ostane živ, taj je brži.

Herne baci srebrnjak uvis i ponovo ga uhvati u dlan lijeve ruke.

— Hoćeš ili nećeš, mladiću? Dojadilo mi je da se s tobom natežem — upita ga Herne, nastojeći da izbjegne dvoboj s tim mladićem usijane glave.

Ali momak kao da je tražio krv.

I to svoju.

Herne pogleda mladićev revolver. Visio mu je prenisko na opasaču, a u revolveraškom dvoboju i najmanja sitnica može biti pogibeljna.

— Onda, što si odlučio, sinko?

Momak ponovo nakrene glavu i zagleda se u Hernea. Na drugom kraju saluna čovječuljak zapjevuši bez sluha neku nesuvislu pjesmicu, mašući nožicama sa šanka.

– Hoćeš li onda zapucati?

– Aha.

Herne se ogleda na sve strane držeći ispruženu lijevu ruku, držeći srebrnjak između palca i kažiprsta.

– Čim ga hacim, potegni i zapucaj. Razumiješ?

– Misliš li da sam glup?

Ljudi oko njih ponovo su se uskomešali, šapćući i gurkajući se ramenima. Neki su se čak popeli na stolce i stolove da bolje vide predstavu.

Herne hitne srebrnjak u zrak. Novčić bljesne na sunčevoj zraci. Momak potegne revolver, podigne ga hitro i palcem napne kokot.

U mukloj tišini očekivanja srebrnjak zvence o daske poda, zakrivuda u polukrugu, zanjše se i smiri ploštimize.

Momak pogleda u srebrnjak, pa u Hernea. Rumen mu je oblila obraze, usta mu se razjapila. Oblizao je gornju usnu.

– Eto, boga mu, vidjeli ste!

– novikao je netko iz mnoštva

– momak je potegao revolver prije nego što je srebrnjak udario o pod.

– Boga mi, brz je!

– Nisam se nadao da će uspjeti.

Čovječuljak je podvukao noge pod sebe i sve glasnije pjevušio bez sluha.

Momak pode korak dva prema Herneu s revolverom u ruci. Herne je držao ruku na dršku svog kolta.

– Jesi li vidio, starče? Jesi li vidio da sam potegnuo revolver prije nego što je tvoj usrani srebrnjak pao na pod? Ne možeš mi više reći da nisam brz.

– Zakoči obarač prije nego što učiniš bilo što drugo – opomenuo ga Herne.

– Neću dok mi ne priznaš da sam brz. Brži nego što si ti mislio.

– Dobro, mladiću, brz si. Brži nego što sam ja mislio. A sada zakoči!

Momak se još jače zarumenio i napola okrenuo prema ljudima koji su ih napeto promatrali. Zakočio je obarač i spustio revolver natrag u koricu.

– Hoćeš li da te počastim pićem prije odlaska? – pozva ga Herne.

– Kakvog odlaska? Upravo si priznao da sam brz.

– Brz si, ali nevolja je u tome što još nisi dovoljno brz – odbrusi mu Herne gledajući ga u oči.

Momak ispruži ruku prema Herneu. Neki ljudi počеше rogoboriti, ali Herne ne popusti.

– Nema bržeg od mene. Ne, s tim tvojim trikom sa srebrnjakom. Nisi ni ti brži! – zarežao je mladić.

– Idi kući, mladiću. Idi kući i vježbaj. Možda ćeš biti još bolji – reče glasno Herne, a u sebi pomisli – ako prije ne dobiješ metak u čelo.

Mladić zakorači prema Herneu, a ljudi za njim.

– Pokaži, ako možeš brže potegnuti – izazivao ga je mladić.

Herne polagano kimne glavom, a tada se obrati krčmaru.

– Podigni tu sačmaricu da je svi mogu vidjeti!

Pročelavi krčmar se sagne, uzme sačmaricu i podigne je na šank.

— Sada napni oba kokota i uperi je.

Kapi znoja orosile su zaobljeno krčmarevo čelo. Sve su oči bile uperene u njega. Sve osim Herneovih. On je pozorno promatrao mladića ispred sebe.

— Gotovo? — upitao je krčmara.

— Gotovo, gospodine Herne. Vrlo se ponosim što...

— Štedi riječi. Drži tu pušku tako da imaš na nišanu sve one koje bi mogli zasvrbjeti dlanovi za revolverom. Ne želim da ostanem bez zaštite kad ispraznim svoj kolt.

Krčmar proguta slinu dok je Herne brižljivo lijevom rukom izvukao kolt iz korica. Podigavši ga visoko da su ga svi mogli vidjeti, izbacio je iz njega metke koji su se otkotrljali po podu na sve strane. Jedan se čak zaustavio uz čizmu mladića.

— Podigni srebrnjak s poda, sinko!

— Rekao sam ti da me tako ne zoveš!

— Podigni taj srebrnjak! — naredi mu strogo Herne, pa zavrti prazan bubanj kolta.

Mladić je trenutak oklijevao, a zatim se sagnuo i pobrao srebrnjak s poda.

— Podigni ga visoko da ga ljudi vide.

Mladić se zarumenio, ali je poslušao. Čak se i čovječuljak primirio. Svi su ih napeto promatrali, znatiželjni je li ostariji revolveraš još dovoljno brz da porazi mladića.

Još jednom srebrnjak poletje zrakom u polukrugu. U grobnoj tišini saluna Herneov je

kokot škljocnuo dva puta po praznom bubnju prije nego što je srebrnjak zvecnuo o drveni pod.

Tišina je potrajala još koji trenutak. Tada se oglasio žamor oduševljenja i glasnog odobravanja.

Krčmar obrisao znoj sa čela rukavom bijele košulje i polagano spusti kokote sačmarice. Pri kraju šanka čovječuljak se ljuljao i na praznu bocu svirao neki napjev kao da puše u frulu.

Samo se mladić nije pomakao s mjesta, a ni pisnuo. Osjećao se postiden. Revolveraš je uspio potegnuti i dva puta okinuti u istom vremenu u kojem je on jedva dospio potegnuti revolver iz korica i napeti ga za prvi pucanj. Piljio je u srebrnjak i metke na podu. Dva puta, neprestance mu je kljukalo mozak. Dva puta, ponavljao je u sebi. Dva puta je taj okinuo.

— Što ti je, mladiću? Što si blenuo u pod? Zar si nešto izgubio? — doviknuo mu je netko iz mnoštva.

— Dakako da je izgubio.

— Borbeni duh, svakako!

Herne pride mladiću i zagleda mu se u blijedo lice.

— Hoćeš li sada sa mnom nešto popiti, sinko?

Mladić se trgne kao da ga je grom ošinuo. Okrenuo se na peti i počeo se gurati kroz gomilu ljudi oko sebe, koji su mu se podrugljivo smijuljili u brk. Neki su čak stali pljeskati Hernea po leđima, obasipajući ga pohvalama.

— Vaši meci, gospodine Herne!

Herne ih primi iz drhtavih ruku visoke i vitke salunske zabavljačice, djevojke ljepuškasta lica, crnih uvojaka i tužna osmijeha. Zapravo, po godinama je još bila djevojčica. Herne je predobro poznao djevojke poput nje. Dolazile su tko zna odakle, zabavljale bi goste u salunima i javnim kućama diljem Divljeg zapada sve dok im ljepota ne bi ocvala, mladost se osušila u smežuranoj koži od podmuklih bolesti i zlostavljanja, neprospavanih noći i prekomjerna pića.

Neke bi se i sretno udale, jer u ono vrijeme Divlji je zapad oskudijevao djevojkama. Neke su pak završile na gomili smeća. One najpametnije kupile bi svoje prnje i nestale odakle su i došle čim bi zaradile šaku zlatnika.

Herne pogleda u lice djevojci, ali joj se nije nasmiješio, jer se bojaio da djevojka pogrešno ne shvati njegov osmijeh. Ona se izazovno okrenula od njega, prkosno zabacivši glavu sa crnim uvojcima, i otišla zamamno se njišući u bokovima ispod zategnuta struka lepršave haljine.

Herne napuni revolver i pride šanku.

– Stručno ste to izveli, gospodine Herne. Znao sam da ćete na sve ostaviti dubok dojam, ali takav ipak nisam očekivao – pohvalno će krčmar dok je prljavom krpetinom brisao čaše tako žestoko da se činilo da će ih polomiti.

– Hvala ti što si me štitio svojom sačmaricom – suho će Jed Herne.

– Nema na čemu. Uvijek ću vam rado pomoći. To je za mene prava čast, nešto čime se mogu ponositi i o čemu ću moći pripovijedati svojim sinovima.

– Walte, pa ti uopće ne znaš gdje su ti sinovi – dobaci mu kauboj što je stajao uz bok Herneu, na što svi prasnuše u gromoglasan smijeh.

A kroz smijeh se probijalo supijano, drečavo pjevušanje čovječuljkovo, tankoglasno i treptavo. Kad se Herne okrenuo da vidi tko to tako zavija, pjevušenje je prestalo i Herne je začuo glas koji mu je u uho zacičao:

– Ne miči se, govнару!

Herne se ukrutio, zastao. Napetih živaca i mišica bio je spreman na najgore, pa je lijevom rukom potajice dohvatio kolt za držak.

– Uperio sam vam revolver u leđa. Ne mogu promašiti iz ove blizine da i hoću!

Napola okrenut, Herne ugleda čovječuljka uz šank. Objema je rukama čvrsto stiskao stari mornarički kolt. Grčevito se napinjao da ga drži ravno uperenog. Izbuljenim očima, mutnim od viskija koji je posrkao iz tuda čaša, buljio je u Hernea.

– A što ćeš sada, govнару?

– pištavo ga je upitao patuljak, pa opet uzeo pjevušiti bez sluha i bez glasa.

Herne opazi ispod oka da se krčmar sagnuo pod šank.

– Hape!

Čovječuljak se okrenuo kad je čuo svoje ime, a krčmar ga svom snagom mlatne teškim kundakom sačmarice posred

lica. Čulo se kako su prsnule kosti i oštar krik boli. Čovječuljak se kao klada stropoštao na pod saluna pokriven pilovinom.

Herne spremi kolt u korice i brzo se sagne. Podigao je s poda revolver što je ispao čovječuljku i dodao ga preko šanka pročelavom krčmaru koji se smijuckao od samozadovoljstva.

— Hvala ti što si me pretekao, inače bih morao ustrijeliti sirotu nakazu — reče jednostavno Herne.

— Nema na čemu. Najmanje što sam mogao učiniti. On je ionako samo pola čovjeka i podla budala.

Neki su gosti podigli čovječuljka s poda i plegli ga na stol. Širok mu je nos bio slomljen i krvario je, a jedno oko oteklo i plavo kao šljiva.

Krčmar doda Herneu bocu viskija i čašu, a revolveraš je napuni do vrha i iskapljuje u jednom gutljaju, pa kimne krčmaru iza šanka i okrene se da pode, kadli ga krčmar pozva:

— Dobro ste ono rekli, gospodine Herne. Ne bi bilo pošteno ubiti nekoga kao što je Hap.

Herne se zagleda u krčmara hladnim, postojanim očima.

— Poznavao sam jednog čovjeka koji mi je rekao: »Jede, kad budeš najbrži, nemoj sebi trljati glave zbog brzih revolvera. — već se čuvaj onih koji će te zaskočiti s leđa. — reče Herne i pljune u veliku pljuvačnicu podno šanka.

Jed Herne pode žustrim koraćima preko glavne ulice. Ne samo stoga što su večeri već bile svježije već i stoga što se nije volio predugo zadržavati na brisanim prostorima. Svjetlo iz saluna ocrtavalo je njegovu sjenu na pozadini prigušenog svjetla ulaza u hotel gdje je stanovao.

Gurnuo je hotelska vrata i pošao po otrcanom i izlizanom sagu preko predvorja do golih drvenih stuba što su vodile na kat. Bio je umoran. Jedva je čekao da se izvali na postelju. Slamarica je za umorna čovjeka prava blagodat prema gunju na tvrdoj i hladnoj zemlji.

Ha! Herne se otužno nasmijeo sâm sebi kad je pomislio na to dok je otključavao vrata svoje sobe. Ušao je preko praga u mrkli mrak i čim je zakoraknuo u sobu, čuo je jasno i glasno, kao udarce čekićem po mozgu, trostruko škljocanje napinjanja revolvera.

II

Okamenio se, usta su mu ostala napola otvorena u pola daha. U ušima su mu otkucavale sekunde dok mu se oči nisu prilagodile na tamu i počele razaznavati sjene po sobi. Revolvera nije vidio, ali je mogao slutiti gdje je. Polako je spuštao ruku niz bok.

Sjena se pomaknula.

— Jede?

Prepoznao je glas, pa mu srsi studene jeze prostrujiše niz kralješnicu.

Jer, Coburn bijaše... mrtav!

– Whitey?

Soba kao da je bivala svakim trenom sve svjetlija i sjena je dobivala sve jasnije obrise i oblik. Herne opazi revolver. Pozorno je gledao kako se spušta u korice. Vidio je i snježnobijelu kosu, blijedo lice albina. Lice bjeluga, kome još samo oči ostadoše nevidljive.

Herne mu nije mogao vidjeti oči. Ali čim ih je vidio, odmah ih je prepoznao. Sjale su se crvenkasto na bijeloj puti poput snijega. Čovjek koji mu je dugo bio najbolji prijatelj. Čovjek koji je potpisao ugovor da će ga ubiti.

Čovjek koji se zvao Isiah Whitey Coburn.

Rijetki su nazvali Whitey dva puta u životu. Herne je bio jedan od njih.

– Pobogu, Whitey, kakva ti je to šala? – upitao ga Herne gotovo srditim glasom pošto je malo smirio napete živce.

– Nije šala, Jede. Zar prijatelj ne smije navratiti u posjet prijatelju kad to zaželi?

– Svakako, svakako. Samo, nije li to malo neobičan način posjećivanja?

– Čovjek nikad nije dovoljno oprezan ovih dana, Jede. Ti to vjerojatno znaš bolje od mene. – Coburn se zagrcu, što je mogao biti zatomičen smijeh ili prigušen kašalj.

Herne je već mogao jasno vidjeti crvenkaste oči, mršavo bijelo lice iznad vitka i mišićava tijela albinova.

– Čini mi se da se još nisi odvikao da neprestance držiš ruku na koltu, Jede.

Herne kimne potvrdno glavom.

– Čini mi se da još nisam zaboravio da si mi pri posljednjem susretu htio sprasiti pregršt olova u stražnicu za svitak dolara.

Coburn je prasnuo u kratak i opor smijeh.

– Točno!

– Zbog toga si došao?

– Ni govora!

– Kako to?

Coburn pažljivo pogleda čovjeka koji mu je godinama bio najbolji prijatelj.

– Presušili su novci kojim su me plaćali. Čuo sam da si starom Nalanu prosvirao rupu u glavi i kroz nju je zajedno s krvi iscurio i sâm njegov novac. A kad se to dogodilo, s krvi je istekao i moj ugovor s njim.

Herneovi se prsti odlijepiše malo od kolta.

– A ja sam mislio da si i ti skončao s njim, Whitey, i da te više nikad neću vidjeti na ovom svijetu.

Coburn bespomoćno raširi ruke kao da se opravdava.

– K vragu, Jede, zar zbog one ranice?

– Koliko se sjećam, pao si pokraj slapa rijeke Rich Stream. Iznad tebe blijedi mjesec, a i njega je uskoro pokrio debeli oblak. Kad sam te posljednji put vidio, mlatarao si rukama kao da ćeš otprhati. Iz tvojih sam usta čuo samo dvije riječi.

– A koje to riječi, Jede?

– Pasji sine, ako se dobro sjećam.

Whitey Coburn zabaci glavu i prasne u glasan smijeh. Prišao je Herneu i obgrlio ga objema rukama.

– Sretan sam što se sve dobro svršilo. Sreća me poslužila. Ne kaže se bez razloga da neće grom u koprive.

– Doista neće! – potvrdi Herne i nasmija se.

– Pasji sine! Pasji sine! – uze šaptom ponavljati Coburn i tapšati Hernea po ramenima.

* * *

Poslije petnaestak minuta dva su prijatelja već sjedila ispred vatrice koju je Herne zapalio u kaminu. Coburn je iz džepa svoga kaputa izvukao bocu staroga, dobrog viskija, pa dok im je tijela izvana grijala vatra, dušu im je iznutra zagrijavao viski.

Budući da su prava i iskrena prijateljstva vrlo rijetka, Herne je svim srcem uživao u tim trenucima.

– Čuo sam da si našao posao – zatezao je Coburn dok se sadržaj boce polagano smanjivao.

– Dobro si čuo.

– Trebaš li još ljudi?

– Aha.

Coburn pročisti grlo i pljune u užarenu hladicu.

– Jesi li koga već našao?

– Nisam. Neki su se javili. Nisu bili dobri.

Whitey Coburn ne izusti ni riječi, samo kimne glavom, pišeći u oganj. Herne gurne vrškom čizme kraj rasplamsale kladice.

– Jedan jednoruki starkelja i nekoliko žutokljunaca. To je sve.

– A što možeš – reče Coburn sažalno i natoči im još jednu čašu. Vrlo se ugodno osjećao u društvu starog prijate-

lja. Nagnuo se bliže k Herneu i zagledao mu se u lice u odblesku vatre. Nedavno se još iz petnih žila trsio da to lice unakazi metkom u čelo. Ne iz nekih osobnih razloga. Bio je to posao kao svaki drugi. A Coburn je, kao i Herne, poslove obavljao revolverom i, kao i Herne, obavljao ih savjesno.

– Ne zaboravi da smo i mi nekad bili žutokljunci – podsjeti ga Coburn.

– Znam. Sjetio sam se toga večeras kad je neki mladić upao u salun. Najvjerojatnije je uštedio nešto novca radeći u polju i kupio revolver. Vježbao je nedjeljom prije podne, umjesto da ide u crkvu.

– Nije dovoljno vježbao.

– Ne, nije. Možda nikad i neće uvježbati. Čini mi se da je već navršio dvadesetu. Nas dvojica smo u tim godinama već bili vrsni revolveraši!

– I te kakvi! Sa osamnaest smo već jahali s onim gadom i ubojicom Quantrillom – prihvati Coburn i iskapi čašu, pa ponovo napuni obojici.

– William Clarke Quantrill! Pa taj se mladić iz saluna tada rodio!

– Mnogo toga se odonda dogodilo.

Herne pogleda bocu i zelenkasto svjetlo što se lomilo kroz gotovo praznu staklenku.

– Svejedno, toga ću se sjećati dok živim. Točno mjesec dana poslije moga devetnaestog rodendana upali smo u Lawrence – reče Herne.

Ponovo je nogom gurnuo kladicu, a iskrice i dim poletješe kao divlji u dimnjak dok je Herne odsutno buljio u njih.

— Lawrence, Kansas... —
promrmljao je zadubljen u sanjarenje.

... Iz mračne dubine uspomena i Henreova sjećanja iskrsnu žena. Trčala je prema njemu ispruženih ruku kao da ga nešto preklinje, kao da od čega očekuje spas. Vidio je njezine velike smeđe oči kako očajnički zure u njega, vidio je otvorena usta, ali nije razabirao što mu je govorila. Riječi su joj se rasplinule u huku ognja, u sveopćem vrisku strave i užasa što je ispunjavao ozračje.

Kad je pritrčala njegovu konju, Herne opazi brazgotinu uzduž njezina desnog obraza. Krvarila je. Jedna pojedinost od mnogih koja mu se usjekla u pamet... i nikad je nije zaboravio. Brazgotina, smeđe oči, njezina je haljina gorjela na ledima. Njezina je ruka taknula njegovo bedro, a tada se odjednom srušila nauznak kao da ju je mlatnuo malj. Vriskala je od bola. Plamen se zagušio, ali prekasno. Metak, jedan od mnogih što su zujali zrakom, pogodio ju je u vrat i probio joj grkljan.

Poslije pokolja Quantrill je tvrdio da nijedna žena nije nastradala. On je to možda čak i vjerovao. Ali u toj krvavoj klaonici, u usplamtjelu ognju razaranja i uništenja, teško bijaše razaznati da li su žive baklje muškarci ili žene, djeca ili odrasli.

Herne osjeti kako netko poteže oglav njegova konja, nastojeći ga svim silama skrenuti. Ritnuo se žestoko nogom. Jedanput, pa još jedanput. Tek

ga treći udarac oslobodi napadača koji poledice poleti u prašinu glavne ulice. Herne potegne revolver. Prvi metak promaši, ali drugi pogodi cilj. Kad je malo bolje pogledao svog protivnika, ustanovio je da je ustrijelio dječaka od petnaest, najviše šesnaest godina.

... Coburna su srušili sa sedla. Navalili su na nj toljagama, željeznim šipkama, mesarskom sjekirom. Čovjek s mesarskom sjekirom u ruci jaukne pod udarcem svinute sablje. Herne ju je uzeo kao ratni plijen od mrtvog poručnika tjedan dana prije toga kad su iz zasjede napali i poklali njegovu četu.

Whitey mu se tada nasmijevao iz zahvalnosti dok se uspinjao na svog konja. Okrenuo ga i pojurio natrag u boj.

... A dim je neprestance kuljao i sukljao, sve gušći i tamniji, što je tjeralo na kašalj, a oči oblivalo suzama. Vatra se širila od stabla do stabla, gutajući sve pred sobom, i činilo im se da se boj bije u samom srcu pakla.

... Sijedi je starac sa tri rane na prsima glavinjao zgarištem, pojeći žalopojke.

... Ucviljena i skutrena majka iza kuće u plamenu širila je zaštitnički ruke iznad dvoje već mrtve djece, kao kvočka krila nad pilićima.

... Kao mačka slomljena vrata, puzajući na sve četiri, vojnik Unije vukao je za sobom nemoćne noge, uboden u leđa oštrom vojničkom sabljom.

... Lawrence, Kansas, dvadeset i prvi siječnja tisuću osam-

sto šezdeset i treće. Rodendan Quattrillovih pljačkaša. Nikad, nikad Jed Herne i Whitey Coburn neće zaboraviti svoje prvo vatreno krštenje.

* * *

Herne se uspravi u stolcu. Zažmirkao je očima naokolo po tihoj polumračnoj sobi. Vatra više nije plamsala, u sobi je bilo prohladno. Pogledao je u Whiteyja pokraj sebe. On je spavao sklopljenih očiju, ili se možda samo izgubio, utonuvši mislima u prošlost. Prazna boca ležala je do njegovih nogu.

– Herne! Jede Herne, javi se! Znamo da si gore!

Opori glasovi proparali su Herneove uši. Začas je opet bio budan i bistar.

– Herne! Sidi ako se ne bojiš!

Herne ustade i automatski opipa kolt kao da provjerava da li mu je još o boku. Coburn se također odmah razbudio. U tren oka bio je spreman na najgore. Čekao je da čuje što će Herne reći.

– Javi se, starče! Valjda još ne hrčeš?

Coburn pogleda Hernea podigavši upitno obrve, jer je posljednja zajedljiva primjedba bila popraćena podrugljivim i supijanim cerekanjem i hihotanjem.

– Ovo će svakako probuditi staroga kopilana!

Prolomila se pucnjava iz revolvera, a za njom još glasnije juškanje i vika.

– Čini se – napomenu Coburn – da ti je stiglo društvo.

Herne se otužno osmjehnuo.

– Na žalost, pogodio si.

– Neki tvoji prijatelji?

Herne se stisnuo uz prozor. Odmaknuo je malko otrcani i prljavi zastor, pa se zagledao dolje na ulicu.

– Ne bih rekao.

– Hajde, Herne, zar ih ne poznaješ?

Herne pusti izlizani zastor.

– To sam i mislio. Opet onaj prokleti zelembać iz saluna. Povrijeđen mu je ponos, a ta umišljena budala ne može to progutati. Vratio se na ranč svoga gazde, ili ne znam kamo, i skupio pijanu družinu oko sebe. Čim su se dobrano nalili, dojezdili su natrag u grad i traže krv.

Prasnulo je još jedan pucaanj. Herne ponovo pogleda kroz prozor na ulicu. Omanja gomila ljudi već se skupila na suprotnoj strani saluna, s druge strane ulice. U sredini gomile Herne je prepoznao celavoga krčmara sa sačmaricom preko ruke. Gledao je gore u prozor Herneove sobe.

– Koliko ih je? – upita Coburn.

– Šestorica, još u pelenama.

– Što ćemo sada?

– Ne znam. Možda se proklete budale razidu ako ih pustim da me dugo čekaju.

Coburn, koji u to nije vjerovao, podiže bijele obrve i zagleda se u Hernea.

– Znam, imaš pravo. I ja mislim kao ti – reče Herne i zakima glavom.

Dolje na ulici krčmar je nešto razgovarao s momkom koji se bio zakvačio s Herneom te večeri u salunu. Razgovarali su nekoliko minuta, mašući

rukama i tresući žestoko glavama.

Kad je razgovor završio, ćelavi se krčmar hitro okrenuo i žustrim koracima gotovo utrčao u hotel. Zakucao je na vratima Herneove sobe za nekoliko trenutaka.

– Udi! Vrata su otključana!

Krčmar žurno uđe u sobu, držeći pažljivo cijev sačmarice uperenu u pod.

– Walte, jesi li to ti? – upita ga Herne.

– Da, gospodine Herne.

– Oni su te poslali gore? – upita ga Herne i pokaže prema prozoru.

– A ne, nisu! Ti klipani ne mogu mene nikamo poslati – javiti mu krčmar, gledajući čas u Hernea, čas u Coburna.

Pravio se da ne zapaža bijelo lice i bijelu kosu albina. Krčmar mora znati hiniti da ne vidi takve stvari, jer to inače nije dobro za njegov posao.

– Zar niste vidjeli u salunu kako ja s njima?

Herne podigne ruku i prekinе krčmara u pola rečenice.

– Dobro, dobro. A zašto si onda došao? – zanimalo je Hernea.

– Pokušao sam ih smiriti, odgovoriti od toga – zadihano će krčmar.

– I?

– Ne odustaju. Kažu: ako ne izadete, hotel će prorešetati olovom i ustrijeliti svakoga tko im se suprotstavi ili pokuša spriječiti njihovu nakanu.

Coburn uze pregledavati metke u svom koltu.

– Zar ovdje u gradu nema ljudi koji ih mogu u tome spriječiti?

Krčmar potrese svojom celavom glavom.

– Mi nemamo šerifa. Nemamo živog šerifa. A nitko se drugi neće usuditi da izloži glavu pogibelji zbog svade koja ga se uopće ne tiče.

– Znači, mene se tiče? – upita ga Herne.

– Pa, gospodine Herne, čuli ste. Oni vas zovu. Traže vas odozdo.

Herne kimne glavom i dobaci značajan pogled Coburnu.

– Ako se vi – nastavio je ćelavi krčmar – i vaš prijatelj pojavite na ulici, možda će ih to dovoljno otrijezniti i dozvati ih pameti.

Coburn spremi kolt u korice.

– A što ako ih to ne otrijezni? – razumno će Coburn.

Dreka i vika s ulice odjekivali su sve jače i glasnije.

– Što da im onda kažem? – Upita ih krčmar nadobudno. – Kaži im da ćemo sići za koji trenutak, Walte.

Znoj se sjao na Waltovoj celavoj glavi, a žuti su mu se zubi nazirali u odbljesku žeravice iz ognjišta kamina. Okrenuo se izašao.

– Ti se, Whitey, ne moraš u to petljati ako nećeš – reče Herne dok je namještao kolt.

– Na žalost, trenutno nemam pametnijeg posla. Vatra se zagasila u kaminu, boca je prazna, a još je rano za spavanje – reče Coburn uz osmijeh.

Ponovo su čuli nestrpljivo kuckanje na vratima sobe, a kad su se vrata otvorila, iza njih je u sobu provirilo lice uplašenoga krčmara.

– Vaš prijatelj – rekao je trгнуvši glavom prema Co-

burnu — je li on brz kao vi, gospodine Herne?

Herne je nekoliko trenutaka šutio, a zatim se turobno osmijehnuo.

— Nisam baš siguran, ali znam samo da to ne bih volio iskušati na sebi.

III

Blijedi su mjesec zaklonili tmasti oblaci, što su bezbrižno brodili nebom. Svjetlo iz saluna prosijavalo je tankim zrakama kroz dvokrilna vrata u prljavu i prašjavu ulicu. Uljna svjetiljka sjala je u prozoru iznad prodavaonice mješovite robe, nekoliko kuća udesno. Jedan gledatelj u zbitoj gomilici podigao je visoko lampaš u noćni zrak.

Čelavi krčmar izađe krado-mice iz hotela. Osvrnimo se žurno na sve strane, pa potrčao prema svom salunu. Zaustavio se pred ulazom u salun sav zadihan. Prije nego što je dospio odahnuti, vođa-družine supijanih mladića uhvati ga čvrsto za ovratnik košulje.

— Što je rekao?

Walt trgne glavom u stranu i napasnika sa sebe. Čvršće je stisnuo sačmaricu.

— Što ti misliš, koga hvataš?

Momak naglo trgne koljenom i snažno udari krčmara među noge. Lijevom ga je rukom pograbio za zglavak, a desnom je potegnuo remington iz korica i uperio ga Waltu u sljepoočicu. Gnjev i srdžba bljeskali su u očima pijanog momka i ulijevali strah u kosti čelavom krčmaru.

Walt je znao da momak neće prezati ni od krvi. Ubit će prvoga koga dohvati samo da bi razgalio svoju krvožednu želju. A krčmar nije želio da on bude nedužna žrtva.

— Dobro, dobro! Smiri se, molim te, polako! Doći će. Oni će doći, obojica — izgovorio je kao da mu se nekamo žuri.

Momak upre jače revolversku cijev u čelavu glavu.

— Obojica?

— On i njegov prijatelj. Gore su u sobi. Ne znam više ništa.

Momak odmakne revolver od Waltove sljepoočice, ali ne ispusti iz šake njegov zglavak.

U tom se trenu ugasi svjetlo u hotelu. Momak opazi da su se Waltove oči raskolačile, pa i on okrene glavu i zagleda se u istom smjeru.

— Dolaze! — doviknuo je svojim prijateljima.

— Daj pušku! — naredio je Waltu.

Krčmar potrese čelavom glavom, ali samo jednom. Momak ga odalami revolverom po čeli. Walt zatetura i udari ledima o zid saluna.

— Rekô sam ti, daj pušku!

Walt obrisu rukavom krv što mu je curila s čele preko obraza i pokorno dade sačmaricu naprasnom momku. Momak se okrene kao zvrk i uperi sačmaricu u hotelska vrata. No, ni Herne ni Coburn nisu bili toliko glupi da se pojave na vratima hotela.

— Dobro otvorite oči! Raspršite se! — doviknuo je momak svojim supijanim prijateljima, pa pljunuo na drveni nogostup i čekao, buljeći u tamu.

Mjesec je kliznuo iz oblaka i objasnio visok i vitak lik Jeda Hernea. Kolt mu je visio u koricama o desnom boku. Činilo se da nema drugog oružja. Herneovu prijatelju, Whiteyju Coburnu, ni traga ni glasa.

Dok se momak nastojao sabrati, Herne pogleda oko sebe, očiju stisnutih pod gustim crnim obrvama. Na nogostupu ispred saluna opazi momka koji ga je te večeri izazivao u salunu i koji je najglasnije galamio. U rukama je držao Waltovu sačmaricu... što je zaprepastilo Hernea. Jer sačmarica je strahovito ubojito oružje u rukama nesmotrena mladića.

Ostali su se mladići rasporedili po zaklonima na ulici.

Trojica s njegove desne strane: jedan visok i plavokos, a dvojica tamnije kose i nižeg rasta, svi naoružani revolverima, ali u koricama.

Još dvojica, jedan debeli, a drugi mršavi, stajali su dobrobrano razdvojeni s Herneove lijeve strane, što je bilo prilično nezgodno.

Debeli se ustobočio raširenih nogu. U rukama je imao sačmaricu otpiljenih cijevi. Mršavi je imao jednu nogu u udlagama i podupirao se o tešku drvenu štaku. U lijevoj je ruci držao kolt .45 već napola izvučen iz korica i pozorno čekao da Herne potegne svoj revolver.

Zapravo, svi su čekali da Herne potegne prvi.

A Herne je znao da neće morati dugo čekati. Jer mladenačka će krv kad-tad uzavreti i prasnuti, a poslije toga zatišje će nastupiti tek kad sve bude

gotovo, jer su ti mladići bili neuvježbani i nenaviknuti na takve obračune.

Herne pogleda u nebo. Oblak je upravo kliznuo preko mjeseca lica, a za njim su plovili drugi tmasti oblaci. Zatim je pogledao momka na nogostupu. Upitao se ponovo ima li smisla da ga pokuša odgovoriti od krvoprolića. I ponovo je zaključio da nema.

Plavokosom su mladiću prvom popustili živci. Trenutak prije nego što je idući oblak prekrrio mjesec podigao je vinčesterku u Hernea, ali nije imao vremena i da pritisne obarač.

Herne je potegao svoj kolt i ustrijelio mladića, pa se hitro okrenuo i zapucao u momka s Waltovom sačmaricom. Zrno je proparalo rukav momkova kaputa, okrnulo mu nadlakticu kad je odskočio u stranu.

Herne se baci u prašinu i otkotrlja ulijevo, znajući da će se sačma sasuti ondje gdje je prije toga stajao. No, umjesto rike iz sačmarice, začuo je prasak iz Coburnova revolvera.

Dotrčavši iza ugla hotela, Coburn je imao dovoljno vremena da se ubaci u okršaj.

Najprije je skinuo onoga debelog mladića sa sačmaricom, što je zbunilo momka na nogostupu pred salunom, pa je naglo okrenuo Waltovu sačmaricu i opalio iz obje cijevi u prazno, jer Whatey više nije bio iza njega. Povukao se ponovo u tamu iza ugla hotela.

Herne je tada kleknuo na jedno koljeno i pucao.

Prvi od dvojice mladića s lijeve strane Hernea potegao je

revolver iz korica, ali pre-
sporo, pa ga je Herne prije po-
godio u prsa.

Herne se brže-bolje okrenuo
i naciljao udesno. Drugi od dvo-
jice mladića posegnuo je za
odbačenom vinčesterkom.
Herne ga pogodi u rame, što je
mladića odbacilo unatrag.

Cetvorica su već ležala u pra-
šini ulice. Živi su ostali još
samo kolovoda i onaj bogalj sa
štakom.

Zrno je podiglo prašinu pod
Coburnovim nogama. On ods-
koči u stranu, a drugo zrno
zviždući propara zrak i zabije
se u zid hotela iza Coburna.

Coburn podiže kolt da za-
puca, ali Herne mu dotakne
rame i daje mu znak da ne
puca.

– Ne, nemoj još – rekao je
brzo, a zatim pretrčao ulicu
prema salunu.

Mladić sa štakom ušao je
kroz dvokrilna vrata u salun
nekoliko trenutaka prije Her-
nea. Herne ga u zaletu gurne
snažno u leđa. Mladić je padao,
pokušavajući uzalud zadržati
ravnotežu. I kad se izvalio post-
rance pod stol, nekoliko je me-
taka zazujalo mimo Herneove
glave sa šanka.

Herne podigne kolt u visinu
očiju i opali u nejasan lik u
pokretu. Zrna su prozviždala
iznad glave momka, koji je hi-
tro sagnuo glavu, i zabila se u
dugačko ukrasno zrcalo iznad
šanka. Komad stakla odlomio
se od zrcala i raspršio po podu
iza šanka.

Herne zgrbljen potrči do dru-
goga kraja šanka. Iskosa je
opazio da se bogalj pridžuje na
noge, ali svejedno je svu svoju

pažnju usredotočio u momka
koji je sve to i zakuhao.

Pošlo je vrijeme da tome
učini kraj na bilo koji način.

Još jedan oveći komad sta-
kla, dug i nazubljen, odvalio se
od zrcala i razmrskao u nebro-
jene srebrnkaste krhotine na
podu iza šanka.

Momak podigne ruku i uperi
revolver duž šanka, čekajući
da mu se Herne pojavi na ni-
šanu.

Herne dohvati punu bocu
piva sa šanka i zavitla je tako
da je pala iza momka na dru-
gom kraju šanka, a tada brzo
iskoči. Potrčao je uza šank s
koltom u ruci. Pucanj iz nje-
gova kolta zaglušio je lom boce
kad je pala na pod.

Momak zakoluta očima od
boli i čvrsto ščepa lijevom ru-
kom rub šanka, a desnom po-
kuša zapucati u Hernea. Herne
opali još jednom.

Zrno pogodi mladića ponovo
u rame, a remington koji je
ispustio iz desne ruke zakle-
peta po podu i otkliže mu se
izvan dohvata. Napokon, popu-
stila je i lijeva ruka i momak
se svali pod šank u lokvu vla-
stite krvi.

Herne prička da se mom-
kovo tijelo ispruži u pilovinu
na podu, a tada mu oprezno
pride iza šanka.

No toliko se sav ustremio na
momka koji je izazvao to krvo-
proliće da je posve zaboravio
na bogalja. Stajao je iznad
momkova tijela kad ga je Co-
burn s vrata povikom upozorio
na opasnost.

Jed Herne baci se na pod.
Dok je padao, uperio je kolt u
bogalja i opalio.

Premda je bogaljev revolver već bio napet, Herne ga je ipak za dlaku pretekao. Zrno pogodi mladića usred lica istodobno kad ga je pogodilo i zrno iz Coburnova revolvera.

Šepavi mladić pade mrtav prije nego što je dospio i potegnuti obarač.

— Nisam smio riskirati — reče Coburn kao da se ispričava, i ravnodušno slegne ramenima.

Herne pogleda Coburna i kimne glavom. Znao je da ima pravo.

U to se krilna vrata malko odškrinuše i Waltova ćelava glava poviri u salun.

— Zaboga, sve ste ih pobili! — prošaptao je promuklim glasom, punim strahopoštovanja.

Coburn se okrene i šibne ga ljutitim pogledom:

— A što si ti mislio da ćemo čekati da oni nas prorešetaju? — upitao je ćelavca sa srdžbom u glasu.

Krčmar pogleda užasnuta u razmrskano ogledalo, a zatim pride tijelu ustrijeljena bogalja. Nekoliko najznatijelnijih građana oprezno je zakora-knulo u salun, stiskajući se jedan uz drugoga. Zastali su zaprepašteni na vratima.

Svi su šutjeli. Užasnute oči kružile su salunom. Drhtavi prsti pokazivali su mrtve. Vidjeli su i tijela ubijenih na ulici. Osvjedočili su se svojim očima u brzinu pucnjave, u neposrednu smrt.

A ovdje, u salunu, još dva mrtva na podu. Jedan od njih, simpatični mladi jednonogi bogalj Batson, koji je uvijek bio isto-tajan kad bi došao u grad kupiti zalihe za svog oca.

Momka, koji je bio naprasit trijezan i neuračunljiv pijan, posebice s revolverom u ruci, u tom trenu su uvelike i iskreno sažaljevali.

Walt se polagano okrene. Klečao je uz mrtvo tijelo bogalja.

— Ali on je bogalj! Ustrijeliti bogalja ... zar ste baš morali? ... Zar to niste mogli izbjeći? — pitao je Walt.

— Ne, kad je htio da to isto učini Jedu. Bolju smrt nije ni zaslužio, ni on, a ni njegovi prijatelji.

Walt zatrese glavom i prođe između Hernea i Coburna do šanka.

— Ili on, ili ja — doda Herne muklim glasom dok je punio kolt.

Krčmar ne izusti ni riječi dok je buljio u razbijeno zrcalo i svoju razlomljenu sliku u njemu. U njemu je vidio i Hernea i Coburna kako izlaze iz saluna.

Mjesec je opet bio pokriven oblacima i noć je bila tamna kao u rogu. Mrtve su već bili pobrali s ulice. Za njima su ostale još samo mrlje krvi u prašini.

* * *

Idućeg jutra, Herne i Coburn rano su ustali. Pošli su po svoje konje u gradsku konjušnicu. Stari konjušar uzeo je novac i ne pogledavši ih, a kamoli da im se zahvali za napojnicu. Čim su mu okrenuli leđa, pljunuo je za njima na pod staje.

I vlasnik prodavaonice mješovite robe nije izustio nijedne suvišne riječi. Ruke su mu drhtale dok je primao njihov novac.

Djevojka koja ih je dvorila za doručkom u gostionici nije za njih imala smiješka tog jutra.

A njima sve to nije nimalo smetalo, jer ništa bolje ili ljepše nisu od njih ni očekivali. Zapravo, bilo im je svejedno. Glavno da im je na ramenu glava. Ljubaznost i ponos zbog njihove nazočnosti uvijek su se preobrazili u neljubaznost i poniknute poglede poslije takvih i sličnih obračuna i pucnjava.

Jer nitko nikad ne pomiluje lava po grivi pošto on zakolje svoju žrtvu i dok su mu još ralice i pandže umrljane toplom krvi lovine.

Herne i Coburn pojeli su šuteći doručak, platili račun, uzjahali i odjezdili iz grada prema jugu. Ljudi u šetnji na nogostupima okretali su glave na drugu stranu da ih ne moraju gledati dok su pokraj njih jahali ulicom.

IV

Oblaci od prošle noći nestadoše s neba i ono postade vedro i plavkasto. Jesenska su jutra u tim krajevima ponekad bistra i oštra.

Herne i Coburn jahali su postojanim kasom stazom što je vijugala između brda. Jahali su bez riječi, duboko utonuli u misli i sjećanja.

Na mjestu gdje je staza izbila na svoju najvišu točku, potegnuli su uzde, zaustavili konje i zagledali se preko doline pod sobom.

Spust bijaše strm. Vodio ih je u široku ravnicu, koja se protezala do kraja obzorja. Rijeka je vijugala sredinom doline, a obale su joj se širile i sužavale na zavojima i tjesnacima. Daleko dolje ulijevo postupno se dizao uvis gorski lanac s humcima u podnožju, koji omeđavahu obzorje.

Najviše vrletni vrhunci već bijahu okrunjeni snijegom.

Blaga padina nadesno bijaše obrasla u gustu šumu. Borovi su se izvijali zeleni i visoki iznad grana bjelogorice otežalih od rumena i smeđa lišća, koje tek što nije otpalo. Whitey Coburn podiže oznojen šešir s glave i rukavom vunena kaputa obrisao znoj s čela.

– Znaš što?

– Što?

– Vidio sam te šume već sto puta, ali danas mi se čine kao neko božansko čudo.

Herne skrene pogled niz padinu obraslu gustom šumom.

– Aha. Imaš pravo. Ima u tome nešto što čovjeka općinjava.

Herne se počese iza uha dok je koljenima stiskao konja da bi ga primirio da stoji na mjestu. Životinja je, međutim, jedva čekala da zakaska niz brdo.

– Starimo, Jede, evo što nas muči. Kad čovjek poželi da sjedi i gleda šumu, onda je zacijelo došlo vrijeme da to i čini.

– Što hoćeš time reći?

Coburn pljesne dlanom obada što se zalijepio uz vrat njegova konja.

– Hoću reći da je došlo vrijeme da se negdje skrasimo. Prestar sam za ovakav život.

Volio bih da u miru užijem koju godinu prije smrti na svom imanju, u svojoj kući... u prirodi. Ovdje na primjer. Plavo nebo iznad glave, bistar potok iza kuće, brvnara koju sam izgradio svojim rukama, a u njoj ženica i dječica. Sin. Do vraga, zacijelo bih volio da imam sina.

Odjednom je zašutio i pogledao u smrknuto lice Jeda Hernea.

– Znaš što hoću reći, zar ne, Herne? Ti...

– Koga vraga ovdje sjedimo i blebećemo kao dvije stare babe? Čeka nas posao. Ljudi s kojima imamo zakazan sastanak. Požurimo u grad – reče Herne i šibne konja krajem uzda.

Životinja se trgne i hitro pojuri nizbrdice prema dolini. Za njim odjaha i Whitey Coburn.

Coburnove misli još su se motale oko mjesta gdje bi volio proživjeti staračke dane udobnim životom bez opasnosti, uz lijepu mladu ženu plavih očiju i nježnih ruku. Misli Jeda Herna plele su se oko manje ugodnih stvari.

Coburnova napomena probudila je u Hernea davno zaboravljene uspomene, koje zalepršale krilima po njegovoj duši kao ptice uhvaćene u krletku. Znao je on predobro o čemu govori Coburn. Herne se već jednom odrekao revolvera i skrasio u svom domu s lijepom i mladom ženom, Louisom. Mladom od njega, ali pametnijom. Vodili su zajedno neveliko imanje i osim djeteta, koje se mrtvo rodilo, u njihovu je životu sve bilo lijepo da ljepše nije moglo biti.

Louisa je ponovo ostala trudna, ali Herne to nije znao. Čekala je da radosnu vijest saopći svom mužu tek kad u nju bude posve sigurna, kako bi čovjeka kog je voljela mogla iznenaditi ugodnom vijesti koja će ga razveseliti više nego išta na svijetu.

Ali prije nego što mu je dospjela obznaniti radosnu vijest, njihov bračni život bijaše razoren.

Krdo muškaraca, pijanih i sumanutih, podivljalih strasti, upalo je na njihov ranč dok je Louisa bila sama u kući.

Kad su otišli, za njima je ostala pustoš. Ostavili su je okrutno silovanu, ubivši u njoj tek začeti život. Lijepa Louisa nije više mogla ni zamisliti da ponovo rodi mrtvo dijete.

Objesila se o gredu u staji.

O, da, Herne se doista skrasio na jednom mjestu. A na kraju, što mu je od svega ostalo? Dvoje mrtvorodene djece, i uspomena na prekrasnu mladu ženu, koja je, odjevena u svoje najljepše haljine, sama sebi oduzela život.

Čuo je Coburna kako uz njega tjera svog konja. Ali u tom času doista nije htio ni s kim razgovarati. Čak ni sa svojim najboljim prijateljem.

* * *

Što su dublje silazili u dolinu, to im se činila prostranijom. Timori ovjenčani bijelom krestom snijega bijahu za njima i pred njima.

Whitey Coburn ispljune ostatak izvakane gvalje duhana.

– Nešto ću ti kazati – povikao je za Herneovim ledima.

Jed se napola okrene u sedlu i prička da ga albin sustigne. Dojadila mu osama.

– Kaži!

– Mi još nismo razgovarali kako bog zapovijeda o tom poslu. Ne znam kamo idemo i zašto?

Herne hriptavo uzdahne.

– Uskoro ćemo ujahati u gradić koji se zove Davis, nešto istočnije od rijeke Brazos. Ondje imam zakazan sastanak s ljudima s kojima sam sklopio ugovor.

– Kakav ugovor, Jede? Da pohvatamo neku opaku družinu, otmemo velik tovar zlata ili čak očistimo neki grad od gamadi? – upita ga Coburn dok su mu oči sjale od znatiželje.

Herne polagano odmahne glavom.

– Da im dovezemo kola puna čupova.

– Što? – Coburn je raskolačio oči.

Herne se nasmija protiv volje.

– Rekoh, za kola puna ču-

– O kakvim ti to čupovima trabunjaš?

– Antikvitetima, kažu. Nešto kao amfore.

– Tko kaže?

– Ona dvojica koja nas čekaju u Davisu.

Coburn zakoluta očima prema plavom nebu i zažmiri.

Ja mislio da ćemo napraviti dobar i unosan posao, a kad tamo, čuvat ćemo kola puna starih krčaga!

Herne se nasmija od srca. Ispružio je ruku i pljesnuo prijatelja po ramenu.

– Ne kukaj, Whitey! Ostario si. Oni nam barem ne mogu pobjeći ispred nosa.

Coburn posegne u džep i izvadi komad narezuckana duhana. Zagrizao je u njega kao u najljućeg neprijatelja.

– Iskreno ću ti reći, Jede. Da sam to znao, ne bih ti se pridružio.

Herne ga šibne smrknutim pogledom.

– Zar si imao neki bolji posao?

– Dakako. Svaki je posao bolji od toga.

– Zašto si onda dojahao k meni?

– Imao sam nešto bolje u Denveru – odgovori mu Coburn poslije kraće šutnje.

– I ti si projahao cijeli Colorado preko zemlje Čejena i Komanča ravno u srce Texasa samo stoga što si u nekom usranom salunu čuo da tražim ljude, a imao si i drugih ponuda?

Coburn nastavi žvakati duhan. Nije odgovorio na postavljeno pitanje. A Herne ga nije želio siliti da mu odgovori, jer je znao što znači biti ugledan revolveraš koji nikako da pogine. Tad većina ljudi misli da si već davno pokopan ili da si jednom nogom u grobu.

A kad je vidio izraz na Coburnovu licu, zamislio se nad prijateljevom čežnjom za mirnim i staloženim bračnim životom.

– Zašto me tako gledaš? – upita ga napokon Whitey.

– Ne gledam te tako kako ti misliš. Zašto pitaš?

– Gledao si me kao da vidiš pred sobom duha, ili tako nešto.

– Glupost, Whitey!

Ali Coburn se nije prevario. I duh koji se pojavio ispred Herneovih očiju bijaše mu više nego poznat, jer u njega bijahu crvenkaste oči i bijela kosa. A oči su ga prijekorno promatrale iz dubokih košćatih očnih duplji lubanje.

* * *

Kad su dojahali nadomak gradiću Davis, Coburn se okrene u sedlu i pogleda Hernea.

– Do vraga, ja čak i ne znam koliko ćemo dobiti za taj prokleti posao – dobacio je zajedljivo.

– Nikad nećeš pogoditi – odvrati mu uz kiseo osmijeh Herne – a kad bi znao, odmah bi okrenuo konja i vratio se odakle si i došao, koliko god daleko to bilo.

– Zar ne znaš koliko ćemo dobiti?

– Manje od tisuću dolara.

Coburn opet zakoluta očima prema plavom nebu, a zatim pljune u prašinu.

– Koliko manje?

– Dobit ćemo osam stotina.

– Svaki?

– Obojica.

Konj pod Coburnom zanjšti i zatopta nogama, jer ga je njegov jahač grčevito pritegnuo uzdama.

– Nije vrijeme za šalu, Jede.

– Ne šalim se. Toliko su mi ponudili.

– I ti si prihvatio?

– Bolje išta, nego ništa! – Ne seri! – Whitey ljutito potjera konja u brzi kas, a zatim u galop. Jed ga je pustio da odmakne komad puta, a zatim je

pohitao za njim. Kad ga je doštignuo, Coburn se okrenuo, pogledao preko ramena u svog prijatelja i nasmiješio mu se.

– Znaš, još nikad nisam radio za tako malo novca. Čak ni onda, prije dvadeset godina.

– Znam – odvrati mu Herne suho.

– Ali, kako si rekao, budući da nemamo ništa boljeg... ha, doista nemamo, u nuždi vrag i muhe ždere.

Jahali su jedan uz drugoga, ali su uskoro zastali i zagledali se u obrise kuća u daljini. Sve su bile nanizane u jednored u niz jedinu ulicu. Krasila su ih lažna pročelja, jer su im krovovi bili kat niži nego što su pokazivale. Oko gradića skutrile se potleušice od blata, ispečena na jarkom suncu juga. S druge strane gradića, prema istoku, drveni križevi bijahu posijani po blagu brežuljku. Odviše grobova za tako mali gradić.

– Whitey?

– A?

– Možda će nam se posao oduljiti.

Coburn se upitno zagleda u lice svog prijatelja.

– Nema veze, Jede. Ionako već desetak godina lutam svijetom bez cilja.

* * *

Dvojicu poslovnih ljudi s kojima je Herne imao ugovoreni sastanak našli su čim su ušli u najveći salun u Davisu.

Najprije su malko zastali ispod natpisa Kraljica Brazosa, kako se zvao taj salun, pa odlučno gurnuli dvokrilna vrata i ušli.

Svi su gosti okrenuli glave i zagledali se u njih. Žamor je zamro u grlima. Čak su i kartaši podigli glave.

Djevojka što je sjedila na šanku, skočila je i poravnala suknju, a pri skoku je svima pokazala čari svojih bijelih bedara iznad crvenih podvezica i crnih svilenih čarapa.

U tom trenutku nitko za to nije mario.

Dvojica su revolveraša zastala trenutak na vratima, čekajući da ih svi dobro promjere od glave i pete, da ih dobro prouče i zaključe da je pametnije u njih ne dirati.

Tek pošto se tih žamor razgovora ponovo začuo uz zveckanje čaša, Herne i Coburn, kojima su se oči privikle na polutamnu, zakoraknuše u sredinu saluna.

Pod u dnu saluna bijaše malo uzdignut, s ograđenim odjelcima. Njihovi poslodavci sjedili su u jednom od tih odjeljaka. Odmah su im upali u oči. Od ostalih su se gostiju razlikovali svojom gradskom odjećom i držanjem.

Dok su im Herne i Coburn prilazili, gospoda su se značajno pogledala i brzo iskapila piće iz čaša kao da se boje da im ga došljaci ne otmu.

Jed se začudi što su ti ljudi toliko živčani.

— Gospodo...

— Gospodine Herne...

— Očekivali smo vas jučer.

Herne slegne ramenima u zakima glavom.

— Potrajalo je dulje nego što sam mislio. Danas je teško naći dobra i pouzdana pomoćnika.

— A ovo je vaš pomoćnik? — upita zajedljivo i s podrugljivim osmijehom tamnoputiji od te dvojice i pokaže prstom u albina.

Whiteyjeva desnica posegne za revolverom, ali je Herne hitro uhvati za zapešće i zaustavi.

Čovjek koji je prvi progovorio ustane i nasmiješi im se prilično kiselo, što mu je ružno iskrivilo usta.

— Gospodo, molim vas! Među nama nema mjesta zloj krvi. Baš ni jednoj jedinoj kapi. Gospodin Herne uživa naše sto-postotno povjerenje i znamo da si je odabrao najboljeg pomoćnika za ovaj ... hm ... odvažan i delikatan pothvat. Molim vas sjednite i popijte nešto. Zacijelo ste na putu ožednjeli. A čim se osvježite, možemo porazgovarati i o poslu.

Osmijeh nije silazio čovjeku s lica kao da se s njime i rodio. Herne i Coburn sjedoše na stol nasuprot jedan drugome. Strpljivo su čekali dok im konobar nije donio čaše i otvorio bocu.

Čovjek koji je uglavnom govorio, predstavio se kao Floyd Toomey, odvjetnik iz New Orleansa. Herne ga je upoznao dok je boravio u Dallasu, gdje je i pristao da za njega radi.

Floyd Toomey bijaše krupan, visok i debeo čovjek. Težio je najvjerojatnije više od Hernea i Coburna zajedno. Tamno sivo njegovo odijelo sa sitnim bjelkastim prugicama moralo je stajati koliko i Herneova i Coburnova zarada zajedno ako im dovezu cijele krčage iz Meksika. Ne baš odveć čista bijela

košulja s volančićima na prsima nazirala se ispod kaputa njegova odijela, a srebrna igla s nekakvim dragim kamenčićem krasila mu je svjetlucaњem suvratak kaputa. Kosu je zalizao unatrag debelim slojem mirisava briljantina, što se osjećalo unatoč ostalom sinradu u salunu.

Drugi je sugovornik bio mješanac, Antonio Thursby, poslovan čovjek iz New Orleansa, kako im ga je predstavio Floyd Toomey. Lice mu je bilo tamno-puto, oštih crta, sa dva sitna crna oka što su neprestance šibala oko sebe. I on je bio otmjenjeno odjeven u skupo odijelo. Srebrni lanac svijao mu se preko crnog prsluka, a svijetloružičasti rupčić s čipkicama proljevao mu se iz džepića na prsima kaputa.

Kad je pio, zlatan bi zub zablijesnuo iz njegovih usta.

— Vi uglavnom već znate što od vas tražim, gospodine Herne, i to je uglavljeno — reče debeli Toomey.

Herne kimne glavom, čekajući što će mu još reći krupni čovjek.

— Dobro, onda, dakle ... hm ... var ćete dovesti iz gradića koji se zove Rosita. On leži preko rijeke Rio Grande u podnožju gorja Burro Mountains, a uz rječicu Salado. Tamo će vas dočekati čovjek koji se zove Don Vincento. On će vam predati tovar pun starih krčaga, koje smo mi od njega naručili. A vi ćete mu za njih isplatiti pogoden ... hm ... iznos novca.

Toomey odjednom zašuti, dohvati čašu i iskapi je. Mješ

šanceve su oči šibale revolveraše nervoznije nego ikad.

— Koliko? — upita Herne.

Toomey na trenutak zažmiri, što se jedva i opazilo na njegovu tustom licu.

— Pet tisuća dolara, gospodine Herne.

Coburn zazviždi potihom kroz zube.

— Dakako, ja se baš mnogo ne razumijem u te vaše antikvitete, ali čini mi se da je to prevelika svota novca za tovar starih krčaga — reče Whitey.

Toomey ponovo ukoči osmijeh oko usana i nagne se preko stola prema Coburnu. Iz usta mu je suknuo sladunjav i odvratan zadah.

— Gospodine, na moju časnu riječ, ti su antikviteti vrlo traženi i stoga vrijedni. Naši muzeji i privatni skupljači skupo će ih platiti. I ne samo oni, u našoj zemlji, nego i u Evropi također, samo da ih mogu dobiti.

— Kako to da ih onda već dosad nisu pokupili?

— To je, gospodine Herne, naša mala poslovna tajna. Ali ... hm ... k tome ... recimo da i vlasti zemlje odakle ćemo ih izvesti nisu time baš odveć oduševljene.

Velika glavurda povukla se sa stola, debeli prsti ponovo su obgrlili čašu. Thursby uze čačkati zube srebrnom čačkalicom koju je izvadio iz džepića na prsluku.

Herne pogleda Coburna, ali ne izusti ni riječi. Očito, Coburnu se baš nije svidalo to društvo. Ali sve je bilo naoko u redu i više nije bilo potrebe za pitanjima.

— A poslije Rosite? — ipak upita Coburn.

— Kako je dogovoreno s gospodinom Herneom. Isporučit ćete nam robu u New Orleansu i onda ćete dobiti i drugu polovicu svoje zarade.

Coburn snažno udari šakom po stolu. Thursbyjeve oči zatreptaše, a desnom rukom posegne prema unutrašnjem džepu kaputa.

— Ako su ti ćupovi toliko vrijedni koliko vi kažete, onda i nas morate bolje platiti — povišenim će glasom Coburn.

Herne zadrža dah dok je pogledom pozorno pratio svaku kretnju mješanca Thursbyja.

Floyd Toomey slegne krupnim ramenima.

— Ja vas potpuno razumijem i stoga opravdavam ovaj vaš ... hm ... neugodni ispad, gospodine, ali ne smijete zaboraviti da je ... hm ... poslovni dogovor nešto ... hm ... kako bih to nazvao ... časno i sveto. Kao zadana ili časna riječ. Vi već zacijelo znate koliko ćete dobiti za svoj ... trud?

Coburnova se šaka rasklopila i ponovo stisnula, jedanput, dvaput, triput za redom.

Herne obliže usne. Osušile su mu se od napetosti.

— Moj prijatelj prosvjeduje, ali i s razlogom. Mi se nismo dogovorili koliko ćemo novca nositi sa sobom.

Thursby progovori tankim i jetkim glasom.

— Ako niste, niste! — odsiječe i njegove se vrane kose oči upiljiše u Hernea.

Floyd Toomey se ponovo nagne preko stola.

— Moj ortak, dakako, ima pravo. Ali kako ja znam što vi i vaš prijatelj osjećate ... onda ... hm ... predate li nam robu u ugovorenom roku i dobrom stanju, dobit ćete još i ... posebnu nagradu.

Herne kimne glavom. Ustao je i prihvatio ispruženu ruku gospodina Toomeyja, što je značilo da je posao sklopljen.

Whitey Coburn kimne glavom, ustane i odmakne se od stola, čekajući Jeda. Želio je popiti još čašicu, ali na nekom drugom mjestu, u nekom drugom društvu. Herne se okrene i oni krenuše prema izlazu iz saluna. Žamor je ponovo utihnuo. Sve su ih oči opet pratile. Njihov lagan, uravnotežen korak, revolveri nisko pripasani u korice svezane oko bedara, miran pogled njihovih očiju, koje su ipak sve vidjele, upozoravale su sve one koji su ih ispratili pogledima do vrata da su to dva revolveraša koji neće ustuknuti ni pred kim i ni pred čim.

Šutjeli su dok nisu stupili na ulicu.

— Nije trebalo da ono izlazi, Jede, znam, to je tvoja nagodba, ali, do vraga, nisam više mogao držati jezik za zubima. Ta su mi dvojica išla na živce već i samo stoga što su tamo sfedili i pravili se važni. Onaj debeli odvjetnik u svom skupom odijelu i sa svojim načinom izražavanja ... a kladim se da bi ti prerezao grkljan u tren oka.

— Znam što hoćeš reći, Whitey, ali oni imaju novac a mi ga nemamo. Oni kupuju, a mi prodajemo svoje usluge. Tako ti je to i nikako drukčije.

— Znam — kratko će Coburn.

Prešli su ulicu. Prošli mimo sedlarije i kovačnice i zaputili se prema kući s natpisom Davissovo svratište. Samo, kako je otpao kraj daske s natpisom, s njim su otpala i tri posljednja slova. Hernea i Coburna to nije ni najmanje smetalo, sve dok su u njemu udobni kreveti s debelim slamaricama. Htjeli su se ne samo dobro najesti već i naspavati prije nego što sutradan udare na jugoistok prema rijeci Rio Grande i meksičkoj granici.

Herne je unaprijed platio sobu, izvadiвши novčanicu iz jedne od dvaju omotnica koje mu je dao Floyd Toomey na kraju njihova razgovora. U drugoj je bilo pet tisuća dolara.

V

Odlučili su da krenu uz rijeku Brazos prema jugu i da je odvoje od nje tek onda kad se posljednji obronci središnjeg Texasa izgube u daljini iza njih. Staza je odatle išla gotovo ravno prema zapadu i gradu San Antonio.

Herne je odlučio da je bolje ako zaobiđu grad i drže se manje prometnih cesta i manjih mjestanaca. A bude li ta cesta dovoljno široka da se njome mogu voziti zaprežna kola, onda će se njome i vratiti.

U rijeku Nueces išli su neko vrijeme, a onda udarili prema rijeci Rio Grande, ili kako je Meksikanci nazivaju: Rio Grande del Norte. Zaobišli su i Crystal City i prešli Rio Grande kod mjesta Eagle Pass.

Gradić Rosita bijaše nekih stotinu pedesetak kilometara odande, a vrletni vrhunci Serrenias del Burro uzdizali su se sa sjeverne strane puta. Obilno su se opskrbili zalihama, premda su računali da će ih putem popunjavati.

Herne je ponio sa sobom svoju šarpericu V. 55, jedno-metku, u kožnatom toku u sedlu, a Coburn vinčesterku .44-40. Premda vinčesterka nije bila pogodna za gađanje ciljeva u daljini, kao Herneova šarperica, bila je ipak brza ope-tuša.

U četiri dana samo su jednom okusili svježu hranu, i to kad je Coburn ustrijelio zeca. Pet tisuća dolara počivalo je za to vrijeme na sigurnom mjestu pod debelim vunenim kaputom Jeda i nikoga nije bilo nadeleko tko bi se doimao zainteresiran da mu ih otme.

— Hej, Jede — reče Whitey Coburn predvečer toga četvrtog dana jahanja — ona djevojka ... ona, znaš, za koju skrbiš otkada se ono dogodilo njezinoj majci kad i tvojoj Louisi ... Gdje je sada?

— U školi.

— Zar ima rodbinu koja je školuje?

Herne se promeškolji u sedlu i ogleda oko sebe po ravnu krajoliku bez drveta ili grma koji bi ukrasili tu jednoličnost. Na daleku obzorju sunce na smiraju sjalo je kao krug izbljedadjela zlata.

Nije zapravo ni znao zašto nerado govori o Becky. Možda stoga što bi ga pri tom nešto stegnulo u prsima, jer mu Becky bijaše sve što mu je još ostalo na ovom svijetu.

– Jede, čuješ li me?

– Čujem, nisam gluh! Ja plaćam njezino školovanje, a tko bi drugi? Poslao sam je u Englesku brodom na neko vrijeme.

– Do vraga, Jede, odakle ti tolike pare?

– Pa, znaš da sam prodao zemlju i stoku.

– Sjećam se ja i vremena kad si se okanio revolvera.

– Nema čovjeka koji bar jednom ne pokuša promijeniti svoj život. Ne uspije li, vrati se onome što najbolje zna. Za što je rođen.

Coburn zašuti. Njegov pokušaj da se okani revolvera još nije bio na vidiku. A osjećao je želju da ga se okani, žudnju i čežnju za spokojnim obiteljskim životom.

Progovorio je ponovo tek kad je sunce obasjalo zapad tankom crtom slabašnog svjetla.

– Jede, umjesto da se noćas utaborimo pod vedrim nebom, hajde da se negdje dobro nakrešemo!

Jed se nasmiješio. Život mu bijaše siv i turoban u posljednje vrijeme, pa je i on poželio da se malko rasonodi i razveseli.

– A zašto ne! Požurimo li, još ćemo negdje naći neku krčmetinu prije nego što je zatvore.

* * *

Ujahali su u neku pograničnu i bezimenu selendru od nekih dvadesetak kuća. Neke bijahu u grubo sklepane dašćare, a neke slijepljene od osušena blata i ilovače. Stotinjak metara ukrug bjelasao se oko njih roj šatora.

Krčma također bijaše bezimena, ali galama i svjetlo iz nje pokazivale su put Herneu i Coburnu. Nije imala vrata, samo ulaz ispod luka.

Ušli su u krčmu.

Nekoliko je ljudi sjedilo u desnom kutu prostorije, a jedan je držao ratoborna pjetlića za vrat svinuvši mu krila kako mu ne bi pobjegao, dok je hvalio njegove vrline. Svi su bili Meksikanci, crne puti i u šarenoj narodnoj nošnji. Kosu su spleli na potiljak ili je skrili ispod sombrera širokih oboda.

Čim su Herne i Coburn stupili u krčmu, razgovor je utihnuo, a sve su oči pomno proučavale došljake. Pjevčić odjednom zalepeta krilima. Uspjelo mu je da se nekako iskobelja iz stiska svog gospodara, koji je za trenutak svoju pažnju usmjerio na Hernea i Coburna.

Herne pride odugačkom i teškom drvenom stolu koji je služio kao šank. Dvije žene u živopisnim izvezenim rubačama i crnim uskim suknjama s dugim rasporkom sa strane, odmaknule su se u stranu da ih propuste. Starac što je sjedio iza dugačka stola podigne glavu i zagleda se u dva Amerikanca i ne trepnuvši okom.

– Senjor?

– Što imaš za večeru?

Čovjek tiho prišapta nešto starijoj ženi i ona kimne glavom.

– Tortillas, senjor.

– Može – reče Herne.

– Tekila, senjor? – upita ih starac dok je posezao rukom za bocom ispod stola.

Čaše bijahu prljave. Starac ih obrisao još prljavijom krpeti-

nom i samo razmrlja masnu prljavštinu po njima.

– Gdje možemo prespavati?

– Senjor?

– Spavati? – gotovo povika Herne.

– Pozadi je ostava. Tamo možete spavati, ali ...

– Što ali?

Starac se osmjehne i slegne ramenima.

– Nema kreveta.

– Imamo mi gunjeve.

Herne dohvati bocu za grlic, a Coburn pograbi čaše. Kad su se okrenuli da podu prema stolu, starac pozva Hernea natrag.

– Yvitta ima lijepu sobu s mekim krevetom, senjor – reče stari Meksikanac i pokaže glavom prema mladoj Meksikanki što je stajala uz stol.

Herne je pogleda. Crna kosa padala joj je u kovrčastim valovima niz blijedo lice sve do ramena. Usne joj bijahu obojene žarkim rumenilom, a obrazi napudraženi u pravilnim krugovima.

Herneove su se oči začas zapiljile u bujne grudi djevojke. Pravilno su se uzdizale i spuštale sapete pod bijelom košuljom s dubokim izrezom. Tvrde i velike tamne bradavice izazovno su štrčale i tiskale tanku, gotovo prozirnu tkaninu, kao da je hoće probiti. Dugi prsti njezine desne ruke polagano su klizili niz bedro, mazući puno stegno podno rasporka uske crne suknje.

– Hvala, radije ću spavati u ostavi na podu – reče tihim glasom Herne djevojci koja mu se nudila zajedno s krevetom.

Okrenuo se hitro, ali ne i dovoljno hitro da ne bi vidio kako je djevojka za njim isplazila jezik i dobacila mu opak i preziran pogled.

Kad je prišao prijavom stolu i sjeo, opazi da se Whitey Coburn srdito namrštio.

– Što ti je?

– Oni usranci tamo preko neprestance bulje u mene i podrugljivo mi se cerekaju. Ja to više ne mogu podnijeti.

Herne natoči čaše prijatelju i sebi.

Meksikanci su i dalje izvijali vratove i hihotali, dobacujući im podrugljive poglede. Očito su se rugali Coburnu stoga što je albin.

Jed je sve više osjećao kako mu se prijatelj sve teže svladava da ne prasne, ali baš nije bio oduševljen idejom da se zakrve s tim Meksikancima, jer još im je preostao samo jedan dan jahanja do gradića Rosite, cilja njihova putovanja.

– Usrani smradovi! – reče Coburn kroz zube i iskapi čašu tekile.

– Nemoj se zbog toga uzrujavati, Whitey. To su neuki seljaci. Pijani su. Moraš to shvatiti. Njih, kladim se, ipak na kraju krajeva, više zanima onaj šareni pjetlic nego ti i tvoja bijela kosa – smirivao ga je Herne, ali baš u tom trenu trojica Meksikanaca prasnuše u glasan hihot.

Za Coburna to je bilo odviše. Skočio je srdito na noge, prevrnuo stol, bocu i čaše na pod. Crvenkaste oči plamtjele su od jarosti. Koli mu začas zabljeska u ruci.

– Dosta toga idiotskog cerekanja! – viknuo je iz svega grla.

Tišina. Meksikanci su se pokunjili. Crne, velike oči, zabuljile su ispod sombrera u toga neobičnog

bjelokosog i bjelokožnog gringa crvenkastih očiju. Samo je pjevcic ponovo zalepršao krilima, trgajući glavom lijevo – desno.

Coburn zakorakne, udarivši pri tom nogom izvaljeni stol prema djevojci koja je upravo donijela pladnjeve s večerom. Zastala je uplašena u pola koraka. Pladnjevi su se nagnuli i mirisavi i tečni umak zakapao je po prljavom podu.

– Što ste zanijemili, pijane svi-
nie! Smijte se! Smijte se sada ako
se usudite!

Herne je pozorno pazio na starca, ali stari Meksikanac ostade miran kao bubica. Ostali su Meksikanci također ostali mirni, šutljivi i ukočeni. Najvjerojatnije nitko od njih nije bio naoružan.

Odjednom su se svi otrijeznili.

No, da čujem, što je to tako smiješno?

Neki su počeli uzmicati kad je Coburn dohvatio bocu sa susjedna stola i nagnuo iz nje. Bocu je zatim bacio u zid iz ušutkanih Meksikanaca. Razbijeno staklo rasulo se po krēmi.

– Smiješno, zar ne? – izazivao ih je Coburn.

Pjetlic se napokon istrkao iz šaka svoga gospodara. Zabacio je glavu te zakukurikao, ispruživši šarena krilca do poda.

U tom trenu Coburn opali. Prasak kolta zagluši kukurijekanje, zapravo prekine ga, jer je zrno raznijelo ponosnu pjetličevu glavu.

Whitey još jednom zakorači i šutne bezglavog pjetlića usred kruga zaprepasanih Meksikanaca. Svi odskočiše uz povike srdžbe i straha, a neki odmah od-
iše u noć.

Coburn se okrene i pogleda u Hernea. Srdžba je još sijevala iz

njegovih crvenkastih očiju. Spremio je kolt u korice i sagnuo se da podigne prevrnuti stol.

Herne je šutio. Ustao je i pošao k starcu po još jednu bocu rakije. Dok je stajao uz šank, djevojka naprašenih obraza pride i stavi mu ruku na bedro. Jed ostade nepomičan. Nije maknuo njezinu ruku sve dok nije pošao natrag k stolu, gdje ga je čekao pladanj s večerom.

Coburn ga dočeka sa smiješkom na usnama.

– Sad se osjećaš mnogo bolje, zar ne? – upita ga Herne s prizvukom zajedljivosti u glasu.

– I te kako! I znaš što!?

– A što?

– Presretan sam što za večeru nemamo piletinu!

Herne zagriže u sočnu lepinju s mljevenim mesom i gurne zalogaj niz grlo gutljajem rakije. Djevojka ružičasto naprašenih obraza bivala mu je svakim gutljajem sve ljepša i poželjnija. I nije mogao poreći da ga ta djevojka sve više i jače uzbuđuje željom koju već dugo nije zadovoljio.

Coburn se nacerekao u čašu kad je to opazio.

– Kladim se da ćeš noćas ipak spavati u mekom krevetu – dobio je svom prijatelju.

– Nisam baš siguran...

– Onda si prava budala, Jede. I doista, razočarat ćeš me. K tome, djevojka i nije tako ružna kako ti se čini na prvi pogled. Ima, boga mi, dobre nogetine i grudi.

– A ti?

Coburn napuni čašu i zagriže u lepinju.

– Ja jedva čekam da me ostaviš i da sam ispraznim ovu bocu. Goslije, kad odrvenim, ispružit ću se na gunj u ostavi i naspavati. Vidjet ćemo se ujutro!

Herne kimne glavom i lati se čaše. Djevojka ga je besramno promatrala. Sjela je na šank i isprсила se, a noge izazovno raširila prema Herneu.

Herne ustade i potapša Coburna po ramenu, pa pride djevojci. Trenutak zatim izašli su zajedno zagrljeni iz krčme, ostavivši Coburna samog sa starim Meksikancem i crknutim pjetlicem bez glave.

* * *

Zvijezde su bistro sjale kroz otvoren prozor sobe djevojke Yvitte, koja je neprestance ponavljala svoje ime. Yvitta će ti biti dobra u krevetu. Yvitta će te zadovoljiti. Yvitta će ovo, Yvitta će tebi ono. Daj sada, hajde, daj ga Yvitti... Oh, što je to divno. Yvitta će...

Slama se plela u tvrde kvrge u slamarici i grubo grebla Herneu leđa dok se pomicao amo-tamo, gore-dolje. Djevojka je na nj zaja-hala raskrečenih nogu, ispružila svoja smeda glatka punačka bedra uzduž njegova tijela dok se njihala nad njim. Jednom se rukom uprla u njegova dlakava prsa, a drugom je sebi mijesila bujne dojke.

Herne sklopi oči. Pokušao je usredotočiti misli na ono što radi, na toplu vlažnost koja ga je zatočila i sklopila se oko njega, na zvuk glasa djevojke što je potihogrcalo... Stavila mu je ruku na usta, a on pohotno zagriže u meko meso, nježno isprva, pa sve snažnije...

* * *

Whitey Coburn je još sjedio za istim stolom kad su se Meksikanci vratili. Žena je već davno bila kupila pladnjeve i druga je boca već bila pri dnu. Coburn se upravo spremao da ustane i pođe na spavanje.

Banuli su u krčmu, ali ovaj put naoružani. Nisu to više bili zapanjeni seljaci. Coburn je prepoznao vlasnika onog pjetlića. Ostala su mu lica nalikovala jedno na drugo. Nosili su redenike s nabojima preko prsa.

Njihov voda imao je dubok ožiljak preko cijelog lica, koje su mu krasile duge brčine. U ruci je držao napet revolver.

Za njim su nahrupila još petorica. Trojica su također imala revolvare u rukama. Dvojica još nisu.

Coburn zatrepta očima kao da ne vjeruje vlastitim očima, pa potihog i prostački prokune. To doista nije imalo nikakva smisla. Ne u ovoj krčmetini i u ovo vrijeme. Morao se nekako iz toga izvući živ. I to sâm.

Voda odmjeri prezrivo Coburna od glave do pete, pa mu se naceri podrugljivo u lice.

— Kad su mi pričali o gringu bijele kose i crvenih očiju, nisam im vjerovao. Mislio sam da su pijani, pa svašta trabunjaju. Ali sada vidim da mi nisu lagali o gringu, bijelom štakoru s crvenim očima, štakoru koji je dobar samo za puca-nje u pjevdice!

Whitey baci na nj bocu i svali se na pod u desnu stranu. Čuo je prasak iz Meksikančeva revolvera što je zaglušno odjeknuo među zidovima krčme.

Coburn se navrat-nanos otkotrljao do zida i podigao u čučanj. Potegao je kolt i prvi metak pogodi Meksikanca u prsa. Čuo je bolan jauk i još nekoliko hitaca za njim. Coburn pogodi još jednog Meksikanca visoko u vrat.

U predahu Coburn preskoči oduži stol što je služio kao šank, gurne starca na pod, prevrne stol na bok i zakloni se iza njega. U

tom se trenu jedno zrno zarilo u dasku stola, a drugo se zabilo u zid iza Coburna i posulo ga žbukom.

Oprezno je provirio preko daske stola. Dva su pobjegla iz krčme i gadala ga zaklonjeni iza zida na ulazu. Jedan je ležao potrbuške u zaklonu iza stolova i stolica. Četvrti je stajao u sredini krčme i podigao revolver nišaneći u Coburna lica izobličena od straha.

Coburn ga je prepoznao kao vlasnika pjetlića. Pogodio ga je usred lica, ali u to je planula paljba s ulaza. Coburn se brže-bolje sagne. Otpuzao je do kraja stola i prebacio kolt u lijevu ruku. Dvojica su ponovo utrčala u krčmu pod zaštitom vatre. Coburn potegne obarač i pogodi prvoga nisko u trbuh. Meksikanac jaukne i padne na pod.

Starac je zahroptao iza Coburna i ispružio se mrtav podno zida dok mu je ruka klizila niz zid kao da se niom hoće pridržati. Imao je dvije rane na prsima i jednu u trbuhu.

Napokon, i oni su nekog pogodili.

Coburn se stisnuo iza prevrnutu stola. Punio je kolt. U tom trenutku tišine mogao je čuti cvilenje Meksikanca kog je pogodio u trbuh.

Čim je napunio kolt, provirio je opet preko ruba stola. Kraj onoga ranjenog u trbuh nešto je puzalo prema Coburnu. Coburn odmah zapuca i nasmijulji se od zadovoljstva kad je čuo kratak jauk. Pogodeni se u tom trenu digao na noge u očajnom grču hrabrosti i jaraosti. Dospio je četiri koraka do stola iza kojeg se skrivao Coburn i srušio se preko svoja dva prijatelja na podu.

* * *

Tijela Hernea i Yvitte drhtala su od sladostrašća.

Herne zamahne rukom kao da tjera prikaze od sebe. U tom času prasnuse i prvi pucnji.

Otvorio je širom oči i ugledao Meksikanku Yvittu na sebi.

– Miči se!

– Senjor!

– Skidaj se s mene!

Yvitta je podigla desnu nogu da ga opkorači, a on se izvuče gundajući. Dohvatio je hlače i opasač. Košulju je još gurao u hlače kad je istrčao na ulicu.

Vidio je Meksikance s revolverima kako se vrzmaju oko ulaza u krčmu. Nije mu dugo trebalo pa da pogodi što se događa.

Jedan se žurno okrene kad je čuo Herneove korake i nacilja. Herne je bio brži i ustrijelio ga na mjestu.

Drugi je trenutak oklijevao, znajući da je uhvaćen između dvije vatre. Kad je odlučio da pobjegne, Coburn se pojavio na ulazu. Bjegunac nije daleko stigao. Zrno ga je odbacilo u zid kuće na suprotnoj strani ulice. Najprije je pao na koljena, lica okrenuta zidu, ruku podignutih u zrak.

– Jesi li se lijepo zabavio? – upitao je Hernea kad se Jed zaustavio i pogledao u krčmu.

– A ni tebi nije bilo dosadno, vidim – odgovori mu Herne i uđe u krčmu.

Coburn se nasmijulji i spremi revolver u korice. Ušao je u krčmu za Herneom, prišao teško ranjenom vodi Meksikanaca, pograbio ga za ovratnik te podigao na noge.

– Onda kaži, jesam li ja bijeli stakor s crvenim očima, dobar samo za ubijanje pjetlića? – zasiktao mu je u lice.

Izbezumljen od bolova Meksikanac je šutke buljio mutnim očima u Coburna kao u neku neman.

Coburn udari ranjenog Meksikanca koljenom u donji dio trbuha i ispusti ga. Brkati Meksikanac krikne od bola i stropošta se nemocno na pod.

– Ako nemaš više posla ovdje, mogli bismo poći. Ne bih ovdje rado dočekao zoru.

Za njima se čuo samo plač ucviljenih žena, koje su oplakivale svoje muževe.

VI

Jutro je ovanulo maglovito i zakrito niskim jesenjim oblacima.

Jed Herne skine rukavice i hukne u prozeble prste da ih malo zagrije. Zatim prođe prstima kroz kosu da je kako-tako začešlja.

Daleko, daleko na jugu ugledao je oblačić prašine što se uzdizao za nebom koji je divljački jurio prema njemu.

Bio je to Whitey Coburn. Vraćao se iz gradića La Rosita.

Vitki albin uspori korak konja, pa ga potapša po vratu kad ga je zaustavio.

– Zar ti je netko za petama kad toliko juriš?

– Nije. Htio sam ga malo razgibati da se ne ulijeni – odvrati mu Whitey uz smiješak.

– Što ima nova u La Rositi?

– Svašta. Malen gradić, a pun vojske. Odviše Meksikanaca šeta naokolo. Naoružani su do zuba i lica im baš nisu prijazna.

– Pa u Meksiku smo, čovječe! Što bi ti htio, da je grad pun Eskima?

– Znam ja dobro gdje smo, Jede, ali ipak, previše ih je za tako maleno mjestance. Kao da spremaju neku revoluciju ili rat.

Herne kimne glavom. Njegov je prijatelj imao dovoljno životnog iskustva da nasluti nevolju na vrijeme. A kako su ljudi s kojima su morali obaviti posao u srcu te nevolje, to je njihov položaj još više pogoršalo.

Whitey je imao pravo. Nitko s imalo soli u glavi ne bi u tu košnicu ujahao sa pet tisuća dolara u džepu... Posebice kad svi znaju što nosite.

– Što misliš, Jede?

– Moramo ih izvući iz grada na sastanak.

– A kako ćemo to izvesti?

Herne pokaza niz stazu kojom se Coburn malo prije vratio iz grada.

– Već će netko naići, pa ćemo im poslati poruku.

– Ako ne naide? Ako posumnjaju u poruku?

– Onda ćemo smisliti nešto novo, premda ne vidim razloga zašto ne bi došli ako im se hoće novca.

Coburn ustane, pride konju i stade ga rasedlavati.

– Doista, ja nisam dovoljno pametan što da učinimo, no sve je bolje od vatrenog proboja iz toga grada.

Okrenuo se od Hernea i Jed uze promatrati Coburnova široka i snažna leđa pognuta malko prema konju. Zbog nekog razloga, koji nije mogao odgonetnuti, odjednom mu se učini da gleda u čovjeka koga više ne poznaje, u nekog njemu neznanog stranca.

* * *

U sumračje, kad je i podbriježje utonulo u tamu, Herne i Coburn sjedili su uz vatricu i promatrali nijemo kako vatra jezičcima liže dno lonca za kavu. Whitey je žva-

kao duhan i katkad bi okrenuo glavu u stranu da ispljune smeđu slinu.

Herne se nagne i rukom u rukavici dohvati lonac s vatre. Nalio je dva natučena limena lončića do vrha vrućom kavom. Para iz Lončića, kad su ih prinijeli ustima, miješala se s njihovim bjeličastim dahom u svježem zraku večeri kasne jeseni.

– Budemo li duže ovdje sjedili, smrznut ćemo se, ili nikoga nećemo vidjeti kad dođe, jer će biti pretamno.

– Možda oni na to baš i računaju – reče Herne.

– Zar ćemo ovdje sjediti da to ustanovimo?

– Ni govora. Čim popijemo kavu, povući ćemo se u šumicu na uzvisini i tamo čekati.

– Ako se nitko ne pojavi?

– O tome ćemo poslije.

Čim su sve pospremili, popeli su se na uzvisinu, ostavivši vatru da se sama gasi. Konji su im bili svezani u zaklonu u blizini, a uz vatru su ostavili nešto stvari da privuku lakomce.

Ni petnaestak minuta nisu bili skutreni u tami kad začuju topot kopita.

– Jedan. Sam – šapne Herne.

Coburn kimne i povuče se više u tamu, pa izvuče revolver iz korica kad su razaznali obris jahača u tami. Jahač je polagano. Pušku je držao u ruci. Na glavi je imao šešir široka oboda, uzvinuta prema gore, ukrašen dugačkim crnim perom. Zaustavio je konja desetak metara od vatre. Čekao je nekoliko trenutaka, pa sjahao i oprezno pošao prema vatri. Budući da je bilo tiho kao u grobu, jasno je iz šumarka čuo škljocanje napinjanja revolvera. Jednog, pa još jednog.

Oklijevao je. Konj je ostao preda-leko iza njega, a šumarak je, također, još bio predaleko. Od puške nije imao koristi jer nije imao cilja u tom mraku... a on sâm se pak previše približio vatri, koja ga je cijelog obasjala.

Polagano je podizao pušku prema mračnom šumarku. Tada je iznenada ispusti i puška tresne o ledinu. Dvije su sjene iskočile istodobno iz tame na uzvisini.

– Don Vincenzo?

Meksikanac potrese niječno glavom.

– On me šalje k vama – reče mirno čovjek, što je dokazivao da ih se ni najmanje nije uplašio.

Herne pride vatri. Coburn je ostao u tami. Meksikanac možda nije došao sâm.

– Ti si Herne?

– Da.

– Tebe tražim. Don Vincenzo te želi vidjeti.

– Zašto onda nije došao?

Meksikanac se nasmiješi.

– Don Vincenzo je vrlo oprezan čovjek, baš kao i ti.

– Što mi poručuje taj tvoj Don Vincenzo?

– Sutra u podne, pet milja južno od La Rosite. Idi cestom s druge strane grada. Naići ćeš na mjesto gdje rijeka zavija prema istoku. Zemlja je tamo ravno polje. Nema brda ni šumarka. Don Vincenzo će te ondje čekati. Dovest će robu koju želiš kupiti. Rekao mi je da te podsjetim da ponesesh novac.

Herne kimne glavom, sagne se, uzme pušku sa zemlje i vrati je Meksikancu.

– Kaži mu da ćemo doći.

– Kazat ću, ne brini.

Meksikanac se okrenuo. Dok je išao prema svom konju, trudio se da ne bulji u onoga drugog Ameri-

kanca bijele kose, koja se jasno razabirala u tami. I to će biti posebna novost za Don Vincenta. Čuli su oni već za tog ubojicu i revolveraša, tog čovjeka bez osjećaja i milosti. A upoznao je i Jeda Hernea, koga su s onu stranu Rio Bravo del Norte nazivali Herne lovac.

Meksikanac se još jednom nasimuljio sebi u brk i vinuo se u sedlo. Don Vincento će već nešto smisliti. Uvijek on nešto smisli.

* * *

Don Vincento im je priredio doista veličanstven doček. Dovezao je čak dvojica kola. Dao je zapaliti veliku vatru, na kojoj se pekao vol na ražnju. Na drugoj vatri u velikom crnom kotlu kuhao se crveni grah. Uz veliku vatru pružao se grubo istesan stol s drvenim klupama. A oko njega se motalo osam naoružanih Meksikanaca.

Herne i Coburn su se pogledali dok su se približavali vatri. Za oko su im posebice zapeli naoružani Meksikanci, njihove puške, revolveri i čak nekoliko sablji, koje su najvjerojatnije oteli meksičkoj redovnoj vojsci.

Sjahali su i dopustili da im tuđe ruke odvedu konje u zajednički koral, gdje su svi njihovi konji pasli travu sputanih nogu.

Debeli Meksikanac ustade od stola i ispruži obje ruke prema njima.

– Dobro mi došli, prijatelji moji – pozdravio ih je toplo i srdačno.

Šepireći se iza stola, istupio je pred njih. Glavu je zabacio unatrag, tako da se njegova šiljasta bradica istakla ispred njega poput pramca broda. Trbušina mu se objesila ispod ukriženih redenika s nabojsima i visjela nad trećim debe-

lim kožnatim remenom koji mu je pridržavao hlače.

– Senjor Herne, ručat ćete s nama, ne?

Herne slegne ramenima.

– A posao?

– Ah, Senjor, najprije proslavimo naše prijateljstvo! Naša poslovice kaže: Čovjek koji s vama jede meso, ne želi vašu krv!

Debeljko se vratio za stol, a Herne i Coburn podoše za njim, jer im ništa drugo nije preostalo. K tome, miris pečenke punio im je usta slinom.

Sjeli su nasuprot Don Vincentu i promatrali ga kako nešto dovikuje svojim ljudima i lamata rukama prema rijeci. Dvojica Meksikanaca izvukla su na to iz rijeke sanduk pun boca s vinom.

– I u jesen vino najbolje prija kad je hladno, ne?

Don Vincento im se pri tome nasmiješio i pokazao im svoje krežube i crne desni. Netko postavi otčepljenu bocu na stol, a Don Vincento je pograbi i odmah iz nje nagne piti. Zatim se podrignuo glasno i ogavno.

– Domaćin mora kušati prije gostiju, ne?

Polagano je natočio čaše ispred Hernea i Coburna. Svejedno, ruka mu je podrhtavala i prolijevala vino po umrljanom stolu. Pozvao je dvojicu svojih ljudi da sjednu za stol i naredio da se donese još jedna boca vina.

– Ovo je Diego, a ovo José. Oni su moja... desna ruka, kako vi kažete, ne?

Meksikanac pogleda u Coburna, pa upita Hernea:

– I on je vaša desna ruka, ne?

– To je moj prijatelj Isaiah Coburn.

– Senjor Coburn, već smo i ovdje u Meksiku čuli koliko vi vrijedite. Dobar se glas daleko čuje, ne? – reče Don Vincento i pruži mu ruku, ali Coburn se napravi da je nije vidio.

Svi su se odjednom ukočili.

– Don Vincento – počeo Herne da bi mu svratio pozornost – jeste li nam dovezli robu?

Don Vincento mu pokaza kola.

– Si, Senjor Herne. Tamo je u sanducima. Spremna da je odvezete preko granice. Vi imate novac, ne?

Herne se potapša po džepu kaputa.

– Ovdje je. Pet tisuća dolara.

Meksikančeva se šaka otvorila. Čaša pade na stol i razbije se u stotinu sitnih komadića. Usta su mu se stisnula u tanku crtu, a oči skupile u sitne, duboke točkice na njegovu okruglu i tustu licu.

Njegovi pratioci ostaviše čaše na stolu. Okrenuli su se prema dvojici Amerikanaca. Coburn i Herne položili su ruke na rub stola, nadohvat svojih revolvera.

Oko njih su ostali Meksikanci navodno pripremali sve za ručak.

Pet tisuća dolara!

Riječi zasiktaše kroz šupljine krezubih desni.

– Pet tisuća – ponovi Herne i zapilji se u debelog Don Vincenta.

– Onda ništa od posla – suho će Don Vincento.

– Toliko su nam dali da vam platimo.

– Pogodio sam se s njima za deset tisuća dolara – ispravi ga debeli Don Vincento.

Herne tiho zazvižda kroz zube i pogleda u Coburna, koji je sjedio napet kao luk za slučaj ako dođe do pucnjave.

Iz unutrašnjeg džepa kaputa Herne polagano izvadi omotnicu koju mu je dao Floyd Toomey za Don Vincenta i stavi je na sredinu stola između sebe i debelog Meksikanca.

– Pogledajte i prebrojite.

Don Vincento pomamno zgrabi omotnicu. Njegovi su debeli prsti pohlepno listali sušlake novčanice. Pogledao je kratko Hernea, gurnuo novčanice natrag u omotnicu, pa je bacio ponovo na sredinu stola.

– Gdje je ostatak?

– Nema ostatka.

– Obećali su...

Herne udari šakom po stolu da su sve čaše poskočile.

– Koliko su mi dali, toliko sam vam donio. Ja taj novac nisam ni pipnuo. Toomey mi je rekao da vam dam pet tisuća dolara za te vaše proklete krčage i da ih dovezem u New Orleans, i ja ću to učiniti!

Glas mu je bio odlučan, glasan i jasan. Svi su u tom trenu buljili u nj. Čulo se samo žuborenje rijeke.

Don Vincento ustane. Isprsi se i uvukao trbušinu koliko je mogao. Na njemu se vidjelo da je srdit. Lijevo je ruku spustio uz držak revolvera na boku.

I tada se sočno podrignuo. A zatim se srdačno nasmijao. Potapšao se objema ručetinama po trbušini i prasnuo u gromoglasan smijeh.

– Što je, tu je, senjor. Mi smo se pogodili za deset tisuća vaših dolara. Bili smo sretni što smo ih dobili. Za njih bismo kupili mnogo oružja i municije. Prevario nas je vaš poslodavac. I vas, također.

Don Vincento nakloni glavu u stranu dok se cerekao, a zatim se ponovo nagne preko stola.

– Reći ću vam istinu, Senjor Herne. Ti zemljani lonci koje ćete

odvesti u New Orleans vrijede možda pet stotina dolara. Ništa, zapravo, a vi ćete mi za njih platiti pet tisuća dolara. Doduše, to nije onoliko koliko sam očekivao, ali... ipak je nešto, ne? – rekao je Don Vincento, pljesnuo rukama i naručio još vina.

– Pijte sa mnom, prijatelji! Spremite te novce u džep dok ne ručamo. Tada ćete vi meni novac, a ja vama robu. Najest ćemo se mesa zajedno, zar ne?

– Pošto su Herne i Coburn iskapili još jednu čašu, Herne spremi omotnicu u džep.

– Moj prijatelj kaže da je grad pun naoružanih ljudi. Zašto onda hoćete kupiti još oružja?

– Naša je zemlja rastrgana. Na jugu se živi dobro, a ovdje na sjeveru sve sama sirotinja. A zašto bismo mi živjeli u bijedi kad nam stranci nude mnogo novca ako se borimo za njih? Zar da budemo za našeg predsjednika – nastavio je, odgovarajući sam na svoje pitanje – Lerdo De Tejada* se boji Amerikanaca i želi između vas i nas posijati razdor!

* * *

Kakvi će vas to stranci platiti da se borite protiv svog naroda? Ta to je izdaja vlastitog naroda! Zar nije? – pitao je Herne.

Zar ne znate, prijatelju, da Francuzi plaćaju svakoga tko pristane uz tog cara Maksimilijana. Budući da je to izdaja, kako vi kažete, to će platiti još bolje. Sigurno i vi znate da se izdaja dobro plaća! Ha, ha, ha! – smijao se debeli Meksikanac. – I tako su sad naše puške

francuske! Ali ne brinite sad o tim našim problemima, već se poslužite jelom. Meso je već na stolu!

Premda je Meksikanac koji je velikim nožem rezao meso bio jednook, činio je to nepojmljivo točno. Pečenka je predivno mirisala.

Don Vincento je prvi uzeo meso, pa pružio pladanj da mu na nj stave graha. A zatim je Herne došao na red.

Ogroman komad mesa pao mu je u tanjur, pa još jedan i još jedan. Jednooki Meksikanac pogleda upitno Hernea. Herne potrese glavom.

– Hvala, to je dosta i previše – reče pa se okrene kotliću s grahom. Čovjek mu istrese po mesu i oko mesa dvije kutljače pune graha.

U to i Diego stupi ispred Hernea s loncem kave u jednoj ruci, a praznim vrčem u drugoj.

– Želite li kave, senjor?

– O da, molim – odvrati Herne.

Stajao je s punim tanjurom mesa i graha u desnoj ruci i gledao kako mu Diego nalijeva kavu u vrč što ga je držao u lijevoj ruci. Čim mu je napunio vrč, Diego odstupi.

Don Vincento stajao je sučelice Herneu s druge strane stola. U rukama nije više držao tanjur s pečenkom i grahom i vrč s vrelom kavom već dva revolvera uperena ravno u Hernea.

– A sada, senjor Herne, uzet ćemo pet tisuća dolara nakon što vas ubijemo...

VII

Vrijeme kao da je za trenutak zastalo.

Jed Herne se ukočio ispruženih ruku. U jednoj je držao pun tanjur, a u drugoj pun vrč.

* Lerdo de Tejada bio je pristalica Juareza i ogorčen protivnik cara Maksimilijana, kojega su na vlast doveli Francuzi (op. ur.).

Šiljak kozje bradice Don Vincenta ponosno je stršao u zrak. Crte njegova tuskoga i tamnoputog lica izdužile su se u podrugljivo cerekanje. Njegovi debeli prsti polagano su se stezali oko obarača revolvera.

U to se prolomio zaglušni prasak iz kolta .45 iza leđa Jeda Hernea, a cerekanje na licu Don Vincenta pretvorilo je u krvavu bezobličnu mrlju.

Herne ispusti i tanjur i vrc, pa izvuče revolver čim je Coburn ispalio prvi hitac. Zapucao je najprije ulijevo.

Diego je potrčao u zaklon iza najbližih kola. Nije međutim daleko stigao. Zrno ga je pogodilo nisko u leđa. Potrčao je još korak-dva, presavijen, držeći se rukom za ranjeno mjesto na leđima.

Herne je kleknuo na jedno koljeno i pucao za protivnicima. Coburn je čučnuo uz njega. Zapucao je dvaput uzastopce u dvojicu koji su trčali prema konjima. Bacili su se brže-bolje u zaklon da ne poginu. Jedan je jauknuo pogoden u nogu, a drugi nije ni stigao do kola. Herne ga je pogodio ispod pojasa. Meksikanac se propeo i stronoštao pa udario glavom u zemlju.

– Ostala su nam još samo šestorica, zar ne?

– Čini se.

Pucanj zapraši na njih iz podaljih kola i zrno pogodi vola na raznju.

– Ostav' vola na miru, što ti je on skrivio! – vikne Coburn.

Cijev ponovo proviri iz zaklona, a Whitey stavi desnu ruku s koltom na lijevu podlakticu i nacilja. Polagano je potegao obarač i nasmiješio se zadovoljno. Cijev stade iza kola, a revolver se otkotrlja u prašinu.

Dva su se zrna zabila u zemlju tik do Hernea i zaprašila ga.

– Maknimo se od ove proklete vatre!

Coburn mu nije odgovorio. Kad je Herne to izrekao, on je već trčao – poskakujući čas lijevo čas desno prema drugim kolima, pucajući neprestance u trku. Herne ga je štiti vatrom, a zatim skočio udesno i pobrao sa zemlje revolver Don Vincenta. Pojurio je prema najbližim kolima. Pucao je iz kolta dok ga nije ispraznio.

Arnjevi kola bijahu prekriti voštanim platnom. Malen prolaz zjapio je straga. Herne uskoči u kola kroz taj uzani otvor. Zapanjeno lice stvorilo se pred njim, samo metar od njegova, i Herne ga je udario šakom među oči. Zatim se navrat-nanos izvalio na bok i podigao revolver.

U polumraku u kolima pod arnjevima, spazio je dvojicu Meksikanaca. Iskočili su iz kola na suprotnoj strani.

Još se jedan podigao iza vreća sa zalihamama, samo nekoliko metara od Hernea, pokušavajući u tom uskom prostoru okrenuti dugocjevnu pušku i uperiti je u Hernea. Herne opali prvi. Pogodio ga je u nadlakticu i zrno mu je smrskalo kost.

Herne se baci ponovo udesno da se skloni puški. U padu je još jednom opalio. Napadač posrne unatrag, ispruženih ruku pred sobom. Težina njegova pada rastrgla je voštano platno i Meksikanac se napola izvali iz kola, držeći se očajnički za motku arnjeva. Krv je litala iz rane na prsima.

Herne se okrene da se obračuna s čovjekom kojeg je bio udario šakom među oči. Uhvatio ga je za ovratnik, a kad ga je podigao, Mek-

sikanac je na nj zamahnuo nožem. Herne se izmaknuo u posljednji trenutak.

Nož je zasvjetlucao ispred Herneova nosa. Jed opali i zrno pogodi Meksikanca u trbuh. Prasak se muklo oglasio zbog mekoće i blizine cilja. Meksikanac klone na Hernea. Jed ga snažno odgurne od sebe i baci iz kola.

Sagne se zatim i pokupi Meksikančev revolver. Zadjene ga za pas i rukavom obriše znoj s lica.

– Jede, jesi li još čitav? – doviknuo je Coburn iz drugih kola.

– Jesam. A ti?

– Ahaa, ali jedan se ipak dohvatio konja!

Jed Herne iskoči iz kola s koltom u ruci. Pogledao je u smjeru koji mu je pokazivao Coburn. Čovjek se sagnuo nisko u sedlu, bjeso-
mučno udarajući konja po sapima
uzdama s jedne pa s druge strane.

– Prokletstvo! Eno još jednog!

– Gdje je?

Pljusak u rijeku odgovorio mu je na pitanje.

– Ja radije jašem nego što plivam. Odmah se vraćam – doviknuo je Coburn i potrčao prema konjima.

Kad se Whitey vinuo u sedlo i odjurio za Meksikancem na konju, Herne se okrenuo prema obali.

Na mjestu gdje su se sastali s Don Vincentom i njegovim ljudima rijeka je tekla u velikom zavoju, pa je druga obala bila poprilično daleko.

Herne pode prema obali, promatrajući pažljivo glavu i ruke što su se ovdje-ondje uzdizali iz vode. Svuče kaput i čizme, pa otkopča i opasač i baci ih na pijesak obale. Zakoraknuo je zatim u plicak sve dok mu voda nije bila do pasa, a onda se baci u brzac i snažno za-

pliva. Za nekoliko trenutaka dostigao je bjegunca, koji je skočio u vodu potpuno odjeven, što mu je otežavalo plivanje.

Meksikanac se osvrnuo. Zahvatio ga je paničan strah kad je vidio koliko mu se Herne primaknuo. Sumanuto je počeo rukama mlatarati po vodi, ali uzalud. Napinjao se iz petnih žila da mu što dalje odmakne i trošio snagu koja će mu uskoro i te kako biti potrebna. Još samo nekoliko metara dijelilo ga je od Hernea. Jed snažno zavela rukama protiv struje, pograbi Meksikanca za dugačku kosu, te ga povuče k sebi.

Čovjek se trzao i otimao ne bi li se ikako istrgao iz Herneove šake. To ga je uronilo i on se uze ludački bacati nogama i praćkati rukama od straha da se ne utopi.

Herne je čvrsto potezao protivnika za kosu jednom rukom, a drugom ga je htio obujmiti ispod pazuha pod vodom. Meksikanac mu se ipak izvukao. Herne ispusti glatku kosu i prička dok Meksikanac ne izroni na površinu.

Glava mu izbije na površinu i Herne snažno zamahne. Šaka pogodi Meksikanca u obraz i glava ponovo utone pod vodu, ali samo za tren.

Ponovo je izronila na površinu, otvorenih usta i zatreptalih očnih kapaka. Herne ponovo zamahne, ali promaši. Udario je šakom po vodi. Meksikanac ga ščepa za zapešće ruke i snažno potegne Hernea s sebi.

Herne osjeti ubod u slabine i sine mu da je Meksikanac naoružan nožem.

Boreći se tko će koga, nekoliko su trenutaka obojica utonula pod vodu. Samo vir mjhurića na površini označavao je mjesto gdje su

zaronili. Hvatali su se pod vodom i bacakali. Herne je prvi izronio. Izvalio se na leđa i zamlatarao nogama kroz zaklokotalu vodu. Meksikanac se izmakne udarcu, a njegov nož bljesne nad vodom na suncu koje se pojavilo iznad njih.

Jed Herne je pažljivo motrio bljeskanje oštrice i na vrijeme ponovo zaronio. Izronjavao je brzo i stisnutom šakom snažno udario Meksikanca među noge. Rana na boku užasno ga je pekla. Što se tučnja brže svrši, to bolje za njega.

Čim je Meksikanac zastenjao i zagrcio se te nagutao vode, Herne ga ponovo udari, ali taj put šakom u lice, odgurnuvši ga tako što dalje od sebe. Okrenuo se zatim hitro kao vidra oko svoje osi i Meksikancu ramena pritisnuo nogama što je dublje mogao pod vodu, tražeći ruku u kojoj je Meksikanac još držao nož.

Meksikanac je divljački mlatao nogama pod sobom dok se borio za život, pokušavajući uzalud izroniti glavu i udahnuti zraka. Herneovi prsti stiskali su mu desno zapešće i drмали ga i izvijali na sve strane dok nije ispustio nož.

Nož je Herne uspio dohvatiti prije nego što je potonuo. Izvalio se zatim na leđa, duboko udahnuo zraka, okrenuo na prsa i čekao povoljnu priliku.

Čim je protivnik izronio glavu razjapljenih usta, Herne snažno zamahne. Uzburkana se voda začas zakrvarila. Snažna struja ponijela je mrtvo tijelo brzaceм nizvodno.

Herne zaroni još jednom da umije lice. Ranu na boku gotovo više nije osjećao. Ispusti nož i on polagano potone na dno rijeke. Zatim se okrene i brzo zapliva prema obali.

Meksikanac što je galopirao ispred Coburna znao je da nema smisla da se više bori. Nadao se da će se dočepati gradića La Rosita i tako spasiti živu glavu.

Okrenuo se na sedlu i pogledao za sobom. Gringo bijelih vlasi i crvenih očiju primicao mu se svakim korakom. Žestoko je stoga šibao uzdama konja po sapima. Sagnuo je glavu, privio se uz vrat zapjenjenom konju, a kosa mu se splela s grivom konja. U ušima mu je samo odjekivao topot Coburnova konja iza njega.

Whitey se spremao uskoro zaskočiti bjegunca, koga je moglo spasiti još samo čudo. Meksikanac izvuče revolver, skupi ramena da što više smiri ruku u trku, okrene se i zapuca. Coburn je čuo pucanj i vidio oblačić dima. Ali zrno ga je promašilo. A kad je Meksikanac ponovo opalio, Coburnov konj posrne pogođen. Coburn glasno i masno opsuje kad je osjetio da mu konj gubi tlo pod nogama. Pograbbio je vinčesterku i izbacio noge iz stremena. Bolje iskočiti sa sedla nego ostati prignječen pod konjem.

Učinilo mu se kako mu zemlja juri u susret. Nezgodno je pao, naglavce, i ozlijedio rame. Vinčesterka mu je ispala iz ruke. Hitro se ipak uspravio i pograbbio vinčesterku.

Meksikanac je dotle već dobro odmakao. Svaki je čas sve više udaljavao, svakim se korakom primicao gradiću La Rosita.

Coburn klekne i pritisne kundak vinčesterke uz obraz. Trzaj kundaka udari ga u rame, a u oblačiću dima iz cijevi puške Meksikanac kao da je i dalje jahao. Zatim se usporenim kretnjama izvalio postance u sedlu. Desna noga zaplela

mu se u stremen. Kad je pao na zemlju, konj ga je vukao za sobom nekih tridesetak metara. Glavom i ramenima udarao je po zemlji.

Napokon mu je noga ispala iz stremena i ostao je nepomično ležati na zemlji. Njegov konj odskakuta kasom sa staze. Coburn ga pusti. Nije daleko otišao. Zaustavio se na livadi uz stazu i stao pasti.

Meksikanac je ležao nepomično. Revolver mu je ispao iz ruke. Pre-daleko da bi ga mogao dohvatiti rukom. Coburn se nije htio izlagati pogibelji. Vinčesterku je neprestanice držao uperenu u Meksikanca.

— Diži se, gade! — naredio mu je i gurnuo ga nogom.

Meksikanac se nije pomakao. Coburn prebaci pušku u lijevu ruku. Sagnuo se i desnom ga rukom potegao za ovratnik.

Meksikanac skoči na noge žustro i šakom dohvati Coburna u lice, a nogom ga udari u prepone. Coburn se izvali na leđa, pokušavajući cijev vinčesterke uperiti u napadača, ali promaši jer je izgubio ravnotežu.

Meksikanac ga zgrabi prstima za grkljan i stisne ga što je jače mogao.

Tih nekoliko trenutaka činilo se Coburnu kao cijela vječnost. Osjećao se kao da će mu pluća prsnuti. Sklopio je oči i napeo se svom snagom. Tamnoplave žile iskočile su mu na vratu i na čelu. Trgnuo se naglo i udario koljenom uvis.

Prsti na njegovu vratu odjednom popustiše. Dovoljno da udahne zraka. Otvorio je oči. Ugledao je zgrčeno i napeto lice Meksikanca nad sobom. Coburn skoči kao opruga i udari Meksikanca nogom u trbuh, što ga odbaci.

Coburn odskoči u stranu. Dok je jednom rukom trljao vrat, drugom je dohvatio revolver. Ali korice bijahu prazne! Kolt mu je ispao iz korica premda je bio vezan uzi-com za držak.

Meksikanac se podigao i ponovo nasrnuo. Coburn se sagnuo, podigao lijevu ruku i odbio udarac, a desnom ga je mlatnuo u želudac.

Kad se napadač ispružio potrbuške na zemlju, Coburn mu klekne na leđa, obujmi podlatkicom vrat i stade stezati grkljan. Čovjek trgne glavom i krvnički zagriže u Coburnovu podlakticu. Coburn vrisne od boli, pusti ga i žustro poskoči u stranu.

Meksikanac se izvrne na bok i posegne za revolverom, ali ga Colman uhvati za ruku.

U rvanju revolver opali... Meksikanac se trgne i odmah smiri. Coburn pođe po Meksikančeva konja na livadu.

VIII

Jed Herne je sjedio na zemlji skrštenih nogu i jeo pečenu govedinu i grah iz limena tanjura. Dohvatio je bocu vina između dva zaloga i dobrano iz nje potegnuo. Vino više nije bilo hoadno, ali Hernu to nije ni najmanje smetalo.

Nije se ni najmanje čudio ni što je Don Vincento htio uzeti i novac i ćupove. Pa ipak, taj ga je lisac zasukočio dok su mu obje ruke bile zauzete. Na sreću, Coburn se brzo snašao.

Pri toj pomisli Herne potrese glavom i nastavi zamišljeno žvakati. A što da nije bilo Whiteyja? Što da Coburn nije isto tako brz revolveraš kao i on?

Jed se nasmiješi. Zar je doista bio? Herne u to nije bio baš posve siguran i kako reče onomad onom čovjeku u salunu, nije ni želio da se u to uvjeri.

Svejedno, Coburnova prisutnost duha i brzina spasili su mu život. I to ne prvi put.

Kad god su jahali zajedno, uvijek su jedan drugoga štitili i pomagali se. Bili su doista savršena revolveraška sprega. Osim onih dana kad je on putovao s Becky, a Whitey ga je slijedio s naoružanom družinom. Ne, nikad to nisu spominjali, ali ni zaboravili, jer ih je zbog toga grizla savjest. Whitey Coburn mu je bio prijatelj, to doista nije mogao poreći.

Jed je podigao glavu kad je čuo topot konjskih kopita, a prema topotu je zaključio da konj hramlje i da ne nosi jahača u sedlu.

Položio je tanjur i vilicu na zemlju do nogu i potegao kolt iz korica. Bio je Coburnov konj, ali sedlo mu bijaše prazno. Herne ga je slijedio pogledom dok se nije zaustavio uz logorsku vatru. Desnu prednju nogu podizao je neprestance malo iznad zemlje. Iza konja nikoga.

I dok je Herne ukočeno promatrao konja, začuo je opet topot kopita, ali taj put u galopu i s jahačem u sedlu.

Čekao je napet kao struna. Odlaknulo mu je kad je ugledao Coburna. Bijela se kosa vijorila za njim na vjetru.

– Što si radio dosad?

– Zadržao sam se malo dulje, dok ga nisam smlavio.

– Čini mi se da ni ti nisi baš najbolje prošao.

Coburn slegne ramenima.

– Ja se svejedno odlični osjećam. A ti?

– Zaradio sam ubod nožem u slabine. Dodi, što me tako gledaš? Pojedi koji zalogaj. Čeka nas dug put. Zatim ćemo pregledati tovar i pokupiti se odavde. Bojim se da ćemo uskoro dobiti nepoželjno društvo.

Neko su vrijeme jeli u tišini. U jednom trenu, dok je brisao usta rukavom, Coburn pogleda u debelu mješinu Don Vincenta. Ležao je desetak metara iza mjesta na kojem su jeli.

– Debela svinja već zaudara.

– Nije bolje mirisao ni prije smrti – reče Herne i jetko se nasmijulji kao da je izvalio bogzna kakvu duhovitost.

– Sjećaš li se one njegove poslovice?

– Nećeš proliti krv čovjeka s kojim jedeš meso, ili tako nešto.

– Zapravo, mi s njim nismo okusili ni zalogaja mesa – reče Coburn i pljune.

– Stoga nas je i htio ucmekati prije jela.

Čim sam ga vidio, podsjetio me na onog pjetlića što sam ga ustrijelio u glavu u onoj rupi od krčme.

Herne kimne glavom i baci prazan tanjur. Tanjur zazveketa o zemlju.

– Idemo – reče kratko.

Coburn ustane. On je svoj tanjur šutnuo nogom u rijeku.

U kolima sanduci bijahu naslagani u tri reda. Herne podigne jedan sanduk i spusti ga na zemlju. Sanduk je bio vraški težak.

– Whitey, donesi neku polugu da ga otvorimo!

Coburn istrigne željeznu šipku od ražnja i doda je Herneu. Začas su otvorili sanduk. Herne odgurne slamu kojom su čupovi bili omotani i pokriveni.

– Ne čudim se što je Meksikanac gotovo umro od smijeha znajući da su sanduci puni starudije – reče Herne kad je iz sanduka izvadio nekakav kipić od pečene gline, težak kao da je od olova.

I u drugim sanducima bijahu kipići i zapečaćeni čupovi obojeni jarkim bojama i ukrašeni crtežima ptica i guštera.

Coburn podigne pehar na kojem bijaše nacrtana noseća žena s ras-krećenim nogama.

– Gospodine, ovo čovjeka može i razdražiti! – reče Coburn pošto je tiho zazviždao.

Našli su i malene ornamente, krčage s ručkama, lutke i kumire. I ništa više.

– Pet tisuća dolara je ipak previše za tu bezveznu starudiju – progundao je Coburn.

Nô, Hernea su u tom času morale druge brige. Kako će taj tovar prebaciti preko granice.

– Whitey! – pozvao je albina pošto su poklopac pribili na san-

– Molim?

– Ako se ne varam, oni će računati da ćemo se vratiti najkraćim putem. Više-manje onim kojim smo i došli.

– Što nama nije ni na kraj pameti, zar ne?

– Točno. Podemo li na jug i prijedemo li rijeku nizvodno, stići ćemo u Texas južnije od Laveda.

– Misliš li da će poći za nama? – upita ga Coburn dok je tovario i posljednji sanduk natrag u kola.

– Čim vide što se dogodilo Don Vincentu, dojezdit će za nama u rojevima kao bijesni stršljeni. Ako ne zbog čeg drugog, a ono zbog pet tisuća dolara. K tome, ubili smo osmoricu njihovih. Zar su ti potrebni bolji razlozi?

– Nisu – prizna Coburn i pljune.

– Stoga ćemo pokupiti njihove konje, oružje i municiju. Ako nas uzme proganjati cijela vojska pobunjenika, i mi se moramo prirediti za obranu.

* * *

Čim im se rijeka izgubila s vidika, krajina se pred njima ispružila u polupustinju. Whitey je vozio kola, a Herne je ostao u sedlu. objahavao je kola s obje strane, jašući čas straga, čas ispred njih. Posvuda oko njih bilo je prilično pogodnih mjesta za zasjedu.

Konje koje su zarobili od Meksikanaca zavezali su za kola zajedno s Coburnovim vrancem. Noga mu nije bila teško ranjena i ne bude li neko vrijeme nosio jahača, rana će mu najvjerojatnije i sama zacijeliti.

Zemlja oko njih bijaše zagasito žućkasta, a iznad njih mutno žuto sunce. Divlji kaktusi najneobičnijih oblika narijetko su krasili tu pustoš svojim jarkim cvjetovima. Ako je i bilo stabala po blagim uzvisinama, ona bijahu suha i zakrhljala, više nalik na granato grmlje.

Premda se jesen dobroano primakla zimi, hladnoća kao da je malo popustila.

Herne se zagleda u Coburna na drvenom sjedalu kola, na koje je prislonio i svoju vinčesterku.

– Ništa, a? – upita ga Coburn.

– Uvijek jedno te isto i još više – odvrati mu Herne.

Coburn zagriže u smotak duhana, te ga uzme žvakati. Ništa pametnije nije mogao učiniti, a ništa nije imao ni reći. Valjalo je još samo da se dočepaju granice.

Idućeg jutra, kad se Herne uspravo u stremenima uz dva bora kratkih, a debelih grana, što su rasla

na uzvisini, ugledao je pred sobom uzbibanu crtu obzorja, gdje je počinjalo zelenilo, što je raslo oko obale velike rijeke i uz granicu.

A iza njih vitlao se oblak prašine za jahačima u žurnom galopu.

Herne se osvrne na sve strane. Osim mjesta na kojem je stajao oko njih sve sama ravnica. Ni traga ikakvu boljem zaklonu.

Stavio je dva prsta u usta i oštro dvaput zazviždao. Coburn odmah zaustavi kola. Držao je vinčesterku u rukama kad ga je Herne dostigao.

– Što je?

– Dolaze! Mnogo ih je. Najmanje dvadesetak, a možda i više.

– Zar za nama?

– Vidiš li ti ikoga drugog u ovoj pustoši?

– Ima li gdje zaklona?

– Nema – odsiječe mu Herne.

– Prokleta zemlja! – opsova Coburn.

– Dotjeraj kola bliže pod uzvisinu. Istovarit ćemo sanduke i složiti ih iza kola. Kola ćemo izvrnuti na bok. Ti ćeš se zakloniti iza njih, a sanduci će ti štititi leđa. Ja ću se povući iza borova na uzvisini i ustrijeliti kojega prije nego što se primaknu kolima.

– Ostat ćeš gore kao u mišolovci – upozorio ga je Coburn.

– Ne boj se. To je moj problem. U svakom slučaju, i to je bolje nego da nas obojicu stisnu iza kola.

– Dobro si to smislio. Hajde, na posao!

Istovarili su navrat-nanos sanduke iz kola. Herneova rana od uboda nožem ponovo je prokrvarila od napora. Sanduci bijahu teški kao da su puni kamenja. Čim su izvrnuli kola na bok, Coburn je poslagao otete puške nadohvat ruke.

– Čuvaj glavu, stari! – povikao je za Herneom kad je Jed odjahao.

* * *

Herne je zavezao konja podalje od borova za niski grm. Bojao se da ga ne pogodi neki zalutali metak. Legao je zatim potrbuške na zemlju, držeći šarpericu pred sobom, te stao pozorno motriti oblak prašine što se primicao.

Napokon je kroz prašinu razaznao i jahače.

I Coburn ih je ugledao. Prislonio je obraz uz vinčesterku. Udesno od njega čekale su ga nabijene puške: henrijeva kalibra .44, vinčesterka, kerijevka kratke cijevi, karabin engleske proizvodnje, iz kojeg su pucali snajperi Konfederacije u građanskom ratu. Uz puške bijahu i četiri revolvera. Koltovi kao i njegov. I puške i revolvere uzeli su od Meksikanaca.

Pritajio se i čekao. Sjetio se okršaja s Apašima prije mnogo godina, kad je napadača isto tako dočekivao vatrom zaklonjen iza izvrnutih kola.

Provirio je preko ruba kola.

Jahači su se razvili u strijelce, tako da ih je Herne mogao bolje i pojedinačno vidjeti. Bilo ih je više od dvadeset. Herne nacilja iz šarperice u jahača u sredini reda. Potegnuo je obarač.

Jahač u trenu nesta s nišana. Tako se prekinuo red jahača. Dok su ostali popunjavali prazninu, Herne je ponovo napunio pušku.

Naciljao je tada više udesno i opalio. Smiješak zadovoljstva ponovo mu je zatitrao oko usana.

Ponovo je napunio pušku.

Opalio je osam hitaca u prvoj minuti. Šest je pogodilo cilj. Jedan je promašio, a jedan je pogodio konja među oči. Herne prokune

kroz zube. Nije volio ubijati konje, a mučilo ga što je promašio jahača.

Napadači su se prestrojili u trojke i napadali. Jedna je trojka jurnula prema borovima na uzvisini gdje se skrivao Herne, a druge su se ustremile na kola.

Coburn je zapucao iz vinčesterke. Pogodio je jednog jahača i on pade iz sedla.

Okrenuo je odmah pušku u drugom smjeru i opalio uzastopce nekoliko puta, jer mu je više bilo do brzine paljbe nego do točnosti, da bi razrijedio najbližu skupinu.

Čin je ispraznio vinčesterku, dohvatio je henrijevku.

Herne se pak izvrnuo na bok i otkotrljao nekoliko koraka nibrdice, ciljajući u skupinu koja ga je namjeravala napasti. Ustrijelio je dvojicu i ponovo ubacio metak u cijev. Nanišanio je u trećeg.

Meksikancu ispade puška iz ruke. Pogodio ga je u rame. Odmah se okrenuo prema idućem. Zrno se zabilo u prsa Meksikancu. Herne i nije gledao kako pada s konja. Punio je pušku i pucao.

Ostao je još jedan u sedlu, i to onaj koga je prvog pogodio u rame. Meksikanac je povukao revolver iz korica, a lice mu se iskriilo od boli dok je podizao ruku.

Herne je brže-bolje ustao, potegnuo je i on kolt iz korica i opalio.

Metak u istom trenu zazvižda kroz granje iznad Herneove glave. Okrenuo se hitro i čučnuo s revolverom u ruci.

Dva su mu se Meksikanca prišuljala pješice s leđa. Herne ih je obojicu pogodio.

Ispred njega pod uzvisinom desetak je Meksikanaca jurišalo na kola, jašući oko njih u krugu i pucajući neprestance u Coburna koji se skutrio iza sanduka.

Herne pogodi jednoga iz šarperice, a zatim potrča po svoga konja. Hitro ga je odvezao. Čim je konj potrčao, Herne mu se vinuo u sedlo, odbacivši se nekoliko puta svom snagom nogama od zemlje.

Coburn ga je vidio iskosa. Znao je da mu Herne dolazi u pomoć, ali nije imao vremena da ga bolje pogleda. Dvojica napadača jurišala su su ravno na njega, pucajući divljački.

Coburn opali iz henrijevke. Pogodio je jednoga. Povukao je ponovo obarač, ali prokleta se puška zaglavila!

Bacio se na zemlju i otkotrljao u stranu, potegnuvši pri tom kolt iz korica. U mutnoj slici vidio je Meksikanca nad sobom i čuo prasak njegova revolvera. Obrnuo se još jedanput i podigao na koljena. Meksikanac je još bio nad njim. Coburn potegne kolt i opali.

Čovjek pade mrtav, pogodio ga je Herne u glavu, a zatim skočio s konja i bacio se na zemlju uz Coburna.

– Kasniš!

– Htio sam vidjeti možeš li ih i sâm odbiti.

Coburnov je odgovor zaglušila pucnjava. Počeo je posljednji juriš.

Njih su dvojica pucala kao sumanuta iz koltova. Meksikanci su ustrašeni gubicima koje su pretrpjeli, pucali na njih naslijepo iz očaja i iz straha, što dvojici vrsnih revolveraša nije nimalo naudilo.

Još su tri Meksikanca pala. Herne zatim ustade i ogleda se oko sebe. Bili su sami. Whitey Coburn punio je žurno svoj kolt. Kimnuo je glavom Herneu. Boj je bio završen.

U grobnoj tišini koračali su preko mrtvih i smrtno ranjenih Meksikanaca. Čulo se samo lepetanje

nje krila strvinara u krošnji bo-
rova na uzvisini.

IX

Bili su oni u Laredu već mnogo puta. I svaki im se put mjesto činilo nekako drugačije i nešto veće. Nove brvnare i dašćare širile su predgrade, a one stare gnjilile su i propadale. Izgladnjela i mršava dječica igrala su se oko njih i po blatnjavim dvorištima.

Središte se grada razraslo. Gdje su nekad stajale sitne straćare i potleušice s lažnim pročeljima, uzdizale su se jednokatnice čak i dvokatnice. Zubar je objesio svoju ploču iznad natpisa prodavaonice mješovite robe, Jackson and Co, u kući Davisovih. Obučar je otvorio radnju u istoj kući gdje je bila i prodavaonica vatrenog oružja i strelljiva. A odmah do njih bio je klobučar.

Dvije kuće dalje od saluna Laredo Star bila je kuća zabave i užitka madame Zelde, s djevojkama koje su pokazivale svoja nalickana lica, gola ramena i oble grudi gotovo sa svakog prozora.

Herne i Coburn projahali su mimo svih tih čuda. Ogledavali su se oko sebe znatizeljno, premda pri tom nijednog trenutka nisu zaboravili da ih smrtna opasnost vreba iza svakog ugla.

U gradu, gdje su ih mogli na prvi pogled prepoznati i gdje je njihov ugled mogao biti izvorom ogovaranja i hvalisanja u salunima i rakijama, uvijek se mogao naći poneki dovoljno pijani umišljenko, prenapuhan lažnim ponosom, da ih izazove na dvoboj. Ili još gore, čak da im zapuca u leđa.

Do gradske su konjušnice stigli bez neugodnosti. Čovjek što je došepesao pred njih, zatreptao je očima u njih kad je stavio nogu na zadnju prečku ljestava sa sjenika. Odjednom mu se lice razvedrilo.

— Neka me vrag nosi ako ti nisi...!?

Herne mu se toplo i srdačno nasmiješio. Sjahao je i potapšao ga po ramenu.

— Davno je to bilo, Larry, davno, stari moj druže. Mislio sam da si već odapeo.

Konjušar potrese sijedim uvojcima oko ćelava tjemena. Pljesnuo se dlanovima po debelom trbuhu i nacerekao.

— Grom ne puca u koprive i u debele trbuhe, Jede!

Nasmijao se i Herne toj dosjetki kad mu je sinulo da su on i Larry zapravo vršnjaci. I da su zajedno proživjeli sretne i bezbrižne dane mladosti.

I jedne noći kad su Hernea napala tri napasnika, Larry mu je pomogao da ih skine s vrata, zapucavši iz stare sačmarice. Ponosio se tom starom, puškom. A imao je i zašto.

Ali zaradio je i metak u lijevo bedro i još jedan u list iste noge, te iste večeri.

Liječnik mu je izvadio oba zrna iz noge. A krhotine koje u njoj ostale, grizle su mu meso kad god se spremala kiša, ili čim bi se zima najavila svojom studeni.

Herne opazi da Larry još hramlje.

— Još te boli?

Larry kimne glavom i protrlja bedro.

— Boli, svaki dan sve jače.

Jed Herne je znao da je mogao ostati u Laredu te davne večeri i spriječiti napadače. A on je...

– Čini mi se da ste dobro natovareni, tvoj prijatelj i ti – nadoveza Larry.

Herne je samo kimnuo.

– Nadam se da ćeš naći mjesta za naša kola. Negdje tamo otraga, u dnu, gdje nikome neće bosti oči. I za konje, također.

– Hoću, stari, hoću, premda si projahao kroz grad i svima obznanio da si ovdje.

– Računao sam s time.

Larry ga pogleda, a zatim se zagleda u rupe od metaka na kolima.

– Zar prevozite neki vrijedan tovar?

– Čuvamo ga kao oči u glavi – odvrati mu Coburn.

– A što te mori, Jede, kaži mi. Kaži, kao onih davnih dana kad...

Herne mu ponovo položi ruku na rame.

– Ne brini, Larry. Znam da ćeš paziti na kola i na konje kao da su tvoji. Svejedno, molim te, pripazi...

Larry se nasmiješi i potapša revolver u koricama.

– Jede, nitko neće dirnuti tvoja kola i konje dok je meni na ramenu glava.

– Hvala, Larry. Ti si mi uvijek bio odan prijatelj.

Kad su Herne i Coburn došli do vrata konjušarnice, ćelavi Larry povika za njima:

– Ako idete k staroj Zeldi, povelite koju i za mene!

Jed mu odmahne rukom i izade na ulicu s Coburnom, ostavivši Larryja s njegovim požudnim snovima.

* * *

Nekoliko sati pošto su se dvojica prijatelja udobno smjestila u sobi svratišta Mame Carey, sjedili su izvaljeni u nove emajlirane sjedeće kade u brijanici i javnom kupalištu Green and Ross.

Jed je povremeno sapunjavom rukom uzimao s poda čašu i nado-lijevao je viskijem, pijuckajući ga s užitkom. Coburn je pak sjedio do brade u sapunici s dugom cigarom u zubima.

Zastor se odmakao i ušla je Rosie Ross s drvenom kablicom u ruci.

– Želi li netko još tople vode?

Coburn otvori jedno oko.

– Mogla bi mi oprati leđa – reče, namigne joj i ponovo zažmiri. Znao je predobro da mu ona to neće učiniti, a ona je opet znala da se Coburn šali.

– Ulij meni, molim te – reče Jed, koji je uživao u toploj vodi što mu je curila niz leđa i prsa i slijevala se među noge. Pogledao je u Rosie, u njezine crne oči i punačke ruke.

Davno je to bilo kad mu je Rosie činila i više, a ne samo trljala leđa toplom sapunicom.

– Jede – glas joj je bio mek i tih dok se saginjala nad kadu – neki se čovjek propituje za tebe.

– Kako izgleda? – upita je Herne, koji se odmah ukočio.

– Nizak je. Neki mješanac. Odjeven kicoški.

Herne zakima nekoliko puta.

– Poznaješ ga? – upita ga ona dotakavši ramenom njegovo. Osjetio je toplinu njezina tijela.

– Čini mi se.

– Pete mi reče da ga je vidio na kraju grada. Razgovarao je s čovjekom koji se zove Charlie Whitten.

Herne se trgne i pogleda je u oči.

– On je običan uličnjak. Radi što mu daju. Kažu da je vješt revolveraš – upozori ga Rosie.

– Doista?

– Znaš ti to bolje od mene – reče Rosie, a smeđe joj se oči nasmiješiše. Uspravila se, uzela kablicu i izašla iz sobe.

Coburn se zapraćakapo vodi u kadi i uzmuti sapunicu što se skupila na površini.

– Vas dvoje ste nešto šaputali – nasmijuljio se s tinjajućom cigarom u zubima.

– Nije spominjala ime, ali po opisu čini mi se da je Thursby u gradu. I traži nas.

Whitey izvadi cigaru iz usta.

– Ako nas traži ... e, onda... Još se jednom zavalio u vodu i leđa naslonio na glatki emajl. Ako je Antonio Thursby došao i tražio ih, onda se ni oni neće skrivati.

* * *

Mješanac ih je zatekao za stolom u gostionici pri kraju glavne ulice. Obojica, i Herne i Coburn, bijahu ošišani i obrijani. Na njima čiste košulje. Osjećali su se veličanstveno, divno, opušteno.

Dva velika odreska upravo im bijahu servirana na ovalnom pladnju s pečenim krumpirićima i kuhanim graškom, kad im je pristupio Thursby.

– Oho, plemenita gospodo, baš mi je drago što vas opet vidim.

Obojica su imala puna usta i ništa mu nisu mogli odgovoriti, pa su mirno žvakali.

Thursby zakorači, ali već malo nesigurno. Bio je odjeven u tamno odijelo sa svijetlosivim prslukom, a srebrni lančić visio mu je preko prsa.

– Nadam se... je li... da je vaša mala misija uspješno završila?

Whitey nastavi žvakati pečenku, pa ispljune komadić hrskavice na pod i podigne pogled.

– Ta mala misija za koju nas pitate stajala je glave mnogo ljudi... ako vas to uopće zanima?

Thursby pokuša da ne gleda Coburnove crvenkaste oči, ali to mu

nikako nije uspijevalo. Hinio je i da ne čuje prizvuk prijetnje u Coburnovu glasu, ali i to nije bilo moguće.

– Ha, barem ste se vas dvojica vratili živi i zdravi.

– Što nije, boga mi, vaša zasluga – odbrusi mu Coburn.

– Ali...

– Kažite, koliko ste Meksikancima obećali da ćete platiti za taj tovar krčarije? – upita ga Herne tihim ali odlučnim glasom.

Thursby problijedi kao smrt.

– Ja... pa znate valjda...?

Snažnim udarcem Coburn zabode nož u stol.

– Znamo samo ono što ste nam vi rekli!

Coburn je napola ustao kad su se pokrajna vrata u gostionicu tako naglo otvorila da su tresnula o zid iza njih. Čovjek što je banuo na vrata bio je podjednaka stasa kao Herne. Glavu je pokrio crnim šeširom ravne krune i široka oboda, ukrašena bijelom vrpcom što mu je visjela pod bradu. Na njemu crna košulja i crne hlače. Lice mu bijaše smrknuto, a tijelo mu se malko nagnulo i visjelo ulijevo, tako da su mu prsti ruke lagano strugali po dršku revolvera.

Coburn se za tren zablene u došljaka, pa pogleda preko stola u Hernea.

– Govno! – reče glasom u kojem su se miješali nevjerica i gadenje.

– Je li ovdje sve u redu, gospodine Thursby? – upita došljak mješanca.

– E, da. Da, Charlie.

– Svakako, Charlie – počeo Coburn pošto se uspravio i odgurnuo stolicu iza sebe – samo što se ti malčice moraš strpjeti. Kad pojedeš odrezak, možda ću ti baciti

kost da je oglođaš. Charlie Whitten se ukoči, a ruka mu se zaustavi na dršku revolvera. Thursby se nervozno premještao s noge na nogu. Herne je pak šutio i čekao.

– Vidite, gospodo, ja sam vam donio ostatak vašeg novca. Preuzet ću robu osobno i tako će vaš zadatak biti... hm... završen – reče Thursby i posegne rukom pod kaput, a Herne za svojim koltom.

Thursby je zabezeknuto pogledavao Hernea pa Coburna i ponovo Hernea. Obojica su mirno šutjela.

Thursby posegne dublje u džep.

– Dobro, onda, gospodo, držim da smo se složili...

Coburn skoči i pograbi mješanca za ruku i za prsluk. Podigao ga i posjeo na susjedni stol. Čaše, noževi, viljuške, žlice, tanjuri, sve je uz zveket popadalo sa stola na pod.

Uz vrata je Charlie Whitten napola potegao svoj revolver iz korica, a onda vidio da mu je Herne uperio kolt u prsa. Sledio se na mjestu, razjapljenih usta i raskolačenih očiju.

Thursby se ukočio od jarosti dok mu Coburn nije opalio dvije zaušnice.

– To je stoga što nam nisi odgovorio na naše pitanje: koliko smo morali platiti Meksikancima?

– Pet tisuća – zacvili mješanac.

Coburn ga ponovo odalami preko nosa. Thursbyju krv navre na nos i zaprlja njegov lijepi prsluk.

– Koliko?

– Pet tisuća – jecajući će mješanac.

Zatreptao je očima i posrnuo natrag kad ga je Coburn dohvatio šakom u želudac. Mješanac je pao i muklo udario glavom u pod.

Konobarica se pojavila na vratima, pogledala što se događa i pob-

jegla u kuhinju. Whitten je još bujio u cijev Herneova kolta. Očito se našao u nebranu grožđu, ali nije imao ni velika izbora.

Thursby pokuša ustati, ali uspjelo mu je samo izvaliti se na bok. Skupio se kao jež u opasnosti.

– Diži se, kopilane!

Thursby se i ne pomakne. Coburn ga udari nogom u glavu, a Thursby zacvili i skutri se uza zid. Coburn se sagne i podigne ga visoko u zrak, pa udari njime u zid.

– A sad slušaj, kopilane. Meksikanci su očekivali deset tisuća. Kad smo im mi ponudili pet, nisu baš bili oduševljeni. Htjeli su nas pobiti. Kako im to nije uspjelo, poslali su za nama cijelu vojsku pobunjenika. A mi ni s time nismo bili oduševljeni. Ja ne volim kad netko od mene pravi budalu. Ne volim svojom glavom plaćati tuđe račune i prevare. Razumiješ?

Thursby kimne šuteći glavom. Raskolačio je oči od smrtna straha.

– I još nešto – doda Herne, koji je držao revolveraša Whittena na nišanu – nećemo ti predati tovar. Mi smo se pogodili da ga predamo u New Orleansu, i to ćemo učiniti. Ako si htio nasamariti svoga poslovnog partnera, to je tvoj problem. Mi se u to nećemo i ne želimo miješati.

– Ja nikoga nisam htio nasamariti...

Coburn ga ispusti i mješanac klone.

– Mislim da mi ovdje nemamo više što tražiti – reče Coburn.

– I nemamo – složi se Herne.

Antonio Thursby pogleda u svog revolveraša očima u kojima se zrcalila nada. Ali svi su mogli vidjeti da Charlie Whitten želi samo da što prije klizne iz te neugodne situacije.

Thursby poše prema vratima najprije sporim koracima, a zatim uze hitro poskakivati. Whitten potrča za njim i zalupi vratima za sobom.

Herne spremi revolver u korice, a Coburn se vrati za stol i sjedne. Hrana na njihovim tanjurima već se dobrano ohladila, ali su oni nastavili jesti s tekom.

– Misliš li da će opet nešto pokušati? – upita Coburn Hernea punim ustima.

– Mislim da neće. Utjerao si im strah u kosti – odvrati Herne.

– Boga mi, jesam – prizna Coburn.

Nastavili su slasno jesti. Uživali su u ukusnu jelu, miru i tišini i ne znajući da se Herne gorko prevario u svom rasuđivanju.

* * *

Djevojka što se ispružila uz Hernea reče da se zove Tina, što, uostalom, uopće i nije bilo važno. Važno je bilo da Herne samo zna kako će je zvati.

Tako, bila je to Tina. Tina kad se izvila nad njim, bijele puti, na mjesčini što je sjala kroz prozor. Tina u njegovu zagrljaju, dok su njegovi prsti nježno milovali njezina prsa.

Osjetila je kako se svaki mišić u njemu napeo kad je čuo korake na hodniku.

– Ne brini! To je zacijelo neka od naših djevojaka – rekla mu je.

Ali njegova je šaka već stiskala držak kolta. Kroz prozor su prve zrake praskozorja gasile mjesec.

Koraci su zastali pred vratima. Herne napne revolver. Djevojka se odmakne od njegovih prsa.

– Jede? – pozvao ga je Coburnov glas kroz vrata.

– Uđi ako baš moraš – pozvao ga je preko volje Herne.

Vrata su se otvorila. Na pragu je stajao nasmiješeni albin, odjeven i spreman za pokret.

Tina navuče ponjavu preko svojih golih grudi, nastojeći da ne gleda u čovjeka što je banuo u njezinu sobu.

– Jesi li gotov? – upita ga Coburn.

– Jesam.

Herne pogleda djevojku i izvuče ruku ispod njezina vrata. Okrenula mu je leđa i skupila koljena pod bradu. Herne prebaci noge preko ruba kreveta, pa dohvati hlače koje mu je Whitey dobacio s naslona stolice.

Za nekoliko je minuta bio posve odjeven. Pogledao je još jednom djevojku na krevetu. Nije se micala. Herne slegne ramenima i izaše iz sobička. Whitey poše za njim.

Kad su izašli na ulicu, svjež rani jutarnji zrak zapljusne im lica.

X

Posljednjih pedesetak metara do konjušnice Herne pretrči, jer je u blatu ulice vidio tragove kotača teško natovarenih kola.

Na mjestu gdje su dan prije stajala njihova kola, našli su samo dobro utabanu zemlju.

– Gdje li je Laray? – upita Coburn.

– Ne znam.

Herne je našao Larryja između dvije bale slame. Netko mu je zabio nož u leđa. Kad ga je Herne okrenuo, kosa mu je pala preko čela i pokrila mu čelicu.

– Misliš li da ih je pokušao zaustaviti?

– Svakako. Larry je bio čovjek od riječi – odvrati Herne i pogleda u Coburna.

Coburn se okrene i obide balu slame.

– Nahraniću i napojiti konje. Nisu nam mogli daleko odmaknuti, začas ćemo ih stići.

– Odmah dolazim. Moram nešto prije toga obaviti. Neću se dugo zadržati – reče Herne. Sagnuo se nad Larryjevim tijelom i pažljivo ga položio na slamu. Očistio mu je blato s lica i s vrata. Ruke mu je prekrizio na prsima.

– Hvala ti, Larry. Hvala za sve – šapnuo je ispod glasa.

Rosie Ross nije bila oduševljena što ju je probudio tako rano iza sna, ali kad joj Herne reče što se dogodilo, odmah se razbudila. Dao joj je dovoljno novca da plati pristojan ukop za Larryja i žurno krenuo.

– Ovo baš nije slično tebi – rekla mu je s leđa.

Herne se žustro okrene. Lice mu je bilo izduženo i tužno.

– Bio mi je prijatelj.

– Zbog toga je najvjerojatnije i nastradao – doviknula je za njim.

Ako ju je i čuo, otišao je bez riječi.

* * *

– Oni znaju da ćemo svim silama pojuriti za njima.

– Pa da, znaju – potvrdi Herne.

– I da ćemo biti ljutiti.

– O, da, i te kako.

– Dovoljno ljutiti da nas srdžba zaslijepi i da uletimo bezglavo u njihovu zasjedu.

– Svakako.

Krajina je bila valovita tla. Široka polja prošarana potočićima i klancima. Guste šume u dolinama bivale su sve rjeđe na padinama pronanaka. A s drveća je padalo suno lišće. Zemlja od njih bijaše mekana – i šarena kao debeli sag.

Herne je ustaljenim korakom jahao između visokih joha. Rub kaputa podigao je iznad drška kolta. Coburn je dolazio za njim. Revolver je izvadio iz korica i zadjenuo ga za pas.

Slijedili su tragove kola polagano i vrlo oprezno, čekajući napeto kad će ih Thursby napasti iz zasjede.

Herne okrene glavu i gornji dio tijela na sedlu i pogleda iza sebe. List, zlatnosmed, lelujaao se padajući kroz zrak i spustio na Coburnovu bijelu kosu. Coburn ga rukom otrese s glave.

Iznad njih nebom proletje jato ptica selica na svom putu u toplije krajeve.

Herne pogleda stazu pred sobom. Nekoliko stotina metara dalje šuma je prestajala. Nebo se pred njima sivilo na daleku obzorju. Herne zijevne i ispravi se na sedlu.

Prasak puške prekine ga u pola zijevanja. Herneov konj posrne teško ranjen. Gotovo u istom trenu Herne osjeti kako mu topla krv curi niz bedro. Zrno ga je promašilo za dlaku i pogodilo konja u trbuh.

Iza sebe začu vrisak iz Coburnova grla, a zatim zaglušan tresak dvaju stabala što padoše na zemlju ispred i iza njih, zatvorivši ih tako u klopku iz koje je bilo teško pobjeći.

Herneov konj poklekne na prednje noge. Herne pograbi pušku i hitro skoči sa sedla, tražeći očima ljude u zasjedi što ih napadoše. Još jedan pucanj odjekne šumom i zrno mu prošiše mimo glave. Herne se stišnuo iza konja što se izvalio na zemlju smrtno ranjen. Još dva zrna zabila su se konju u trbuh.

Coburn je također odmah skočio sa sedla i ošinio vranca, tako da je pojurio prema šumi sa strane staze. I dok je vinčesterku stiskao u lijevoj ruci, opalio je tri metka iz kolta, štiteći se tako vatrom dok nije preskočio oboreno stablo iza sebe i skutrio se iza njega. Zrno je zafijukalo kao odgovor na njegovu pucanju, i okrznilo deblo stabla, otrgnuvši s njega komad kore što se raspršio u iverje.

Coburn čučne iza oborenog stabla i gurne tri nova metka u kolt.

Herne je pak u međuvremenu ustanovio odakle fijuču meci. Čovjek u zasjedi je stajao visoko gore na stablu na debeloj grani. Na drugu je položio pušku da što lakše cilja.

Herne pričekao da puška još jednom zaplamsa dok je virio iza drhtava trupa teško ranjena konja, koji je obilato krvario. Položio je desnu ruku s koltom na podlakticu lijeve i opalio.

Šumom se prolomio kreštav jauk i čovjek pade sa stabla, lomeći grane pod sobom.

Herne je pretpostavljao da još barem trojica ljudi vreba na njih u zasjedi iz krošanja drveća, kadli zagrmi pucnjava iza njegovih leđa.

Znači, zasjeda je postavljena s obje strane staze, zaključio Herne.

– Whitey! – Glas mu je jetko odjeknuo u iznenadnoj tišini šume.

– Molim?

– Bježim odavde!

– Štitit ću te!

Koji časak poslije Herne je već bio u pokretu, nisko sagnut trčao je kao zec do guštika u kojem se skrivao zasjedaš. Kako mu se činilo, postavili su samo jednog s te strane staze.

Tako se i drugi put prevario u posljednja dva dana.

Dok je za njim pljuštala kiša zrna kojima ga je Whitey pokušao zaštititi od napadača, Herne je trčao između visokih stabala šume. Odjednom ispred njega iskoči iza stabla neki čovjek s revolverom u ruci. Herne opali u trku, a nepoznato lice ponovo nestane iza stabla kao što se i pojavilo, ali je zasjedaš dospio opaliti.

Oštar bol zapeče Hernea kad mu je zrno proparalo kožu i meso na lijevom ramenu. Bacio se na zemlju i valjao se po žutom i smeđem lišću do zaklona iza debla i široka panja.

Coburn je još pucao. Herne je čuo naizmjenično vatru iz kolta i vinčesterke. Prokušao je prosuditi odakle čuje ostale pucnjeve. Učinilo mu se da vatra praska iz tri vrste oružja.

A njemu slijeva skrivao se čovjek iza stabla.

Herne se uze šuljati da mu nekako pride s leđa. Nadao se da su njihovi napadači još zbunjeni jer ih nisu munjevito uspjeli pobiti.

Herne zastade. Pomolio se ridi čuperak kose iza debela stabla i brzo se povukao. Coburn zapuca u šumu. Tri pucnja odjeknuše kao odgovor.

Herne krene naprijed. Premjestio je kolt u lijevu ruku i izvukao desnom nož iz sara čizme.

U posljednjem trenutku čovjek iza drveta se naglo okrene. Naletio je ravno na nož, koji mu se zabio među rebra. Herne ga još i lijevom rukom raspali drškom kolta po glavi. Čovjek nije imao vremena ni jauknuti.

Herne obrisa nož u hlače mrtvog razbojnika i spremi ga natrag u sare. Vidio je Coburna u šumarku kraj staze.

Pucanj iz Coburnova revolvera zagluši jauk boli i tresak pada. Ostala su im još samo dvojica zasjedaša.

Herne gurne dva prsta u usta i zazvižda da bi Coburnu dojavio gdje se nalazi.

Coburn uze uzastopce pucati, a Herne opazi kako se jedan napadač povlači preko staze. Herne ga odmah pogodi. Srušio se kao klada.

Posljednji živi napadač uze zazivati svoje prijatelje. Nitko se od njih više nije mogao odazvati njegovu pozivu. trenutak zatim Herne i Coburn su ga čuli kako bježi u šumu u trku lomeći grančice.

Coburn izviri najprije vrlo oprezno, a zatim hrabrije iza oborenog stabla.

– Taj se više neće vratiti.

Herne također ustane iz zaklona i pride Coburnu.

– Tu negdje moraju biti i njihovi konji. Moram uzeti jednoga, a zatim ćemo brzo dostići i Thursbyja.

– E, tom se sastanku baš radujem – reče Coburn uz opaki smijeh.

– Zamisli, on nas uopće i ne očekuje.

* * *

Dva sata im je trebalo da sustignu Thursbyja i družinu. Nije im bilo teško slijediti tragove kola, zaobići Thursbyja i izbiti pred njega.

Herne je sjahao i legao na rub strme kosine iznad ceste kojom su trebala proći kola. Coburn se pritaio nešto južnije. Ostao je u sedlu. U desnoj je ruci držao uzde sivka kojeg su za Jeda izabrali između zarobljenih konja.

Herne je prislonio kundak šarperice uz obraz i rame. Oštrim je okom pratio družbu koja se kretala uz kola prema istoku.

Thursby je jahao pokraj kola uz kočijaša. Jedan je jahač odjezdio malo naprijed. Bijeli šešir nabio je na oči. Pušku je nosio preko sedla.

Kola su pratila još dva stražara na začelju. Jednog je Herne odmah prepoznao. Bio je to Charlie Whitten.

Sivko zanjšti, a Coburn se sagne i začepi mu gubicu rukom u rukavici. Herne nacijsa glavu pod bijelim šeširom.

Potegao je obarač. Šešir osta bez krune. Konj se baci u stranu i propne, a jahač ispade sa sedla na zemlju. Herne ubaci novi metak u cijev šarperice i uperi je u kočijaša.

Thursby je počeo u panici vikati na kočijaša da brže potjera konje. Kočijaš podigne ruku i zavitla bičem, pa dobije istodobno metak pod pazuh.

Herne skoči, potrči do Coburna i vine se u sedlo konja u trku. Dok su prašili niz strmu kosinu, Whitten i njegov pratilac primaknuše se kolima. Stražar s desne strane okrene žustro konja kad je ugledao Hernea i Coburna kako na njih jurišaju. Povukao je revolver.

Coburnov ga prvi hitac pogodi u bedro, a drugi u desnu podlakticu.

Whitten se nije ni pokušao latiti oružja. Thursby pak, koliko se moglo vidjeti, nije bio naoružan. Njih su dvojica stisnutih usana zurili u svoje napadače.

Herne kimne prema kočijašu i ranjenom jahaču.

– Vi ste svoje dobili i šutite!

– Ti silazi s kola – naredio je Coburn kočijašu – i stani tamo uz njega. Ostavi oružje. A ti – domah-

nuo je revolverom jahaču koji se njihao u sedlu i dlanovima stiskao ranu na bedru – izvuci tu pušku iz toka na sedlu i baci je na zemlju, pa tornjaj odavde zajedno s kočijašem, što prije to bolje za vas! Idući put skinut ću vam glavu!

Kočijaš skoči na sedlo iza jahača i obojica otkasaju i ne okrenuvši se.

– Gospodine Herne, ja... – počeo tihim glasom Thursby.

– Ti drži jezik za zubima, kobilane! Kako se usuđuješ uopće govoriti pošto si nam podmetnuo onu podlu zasjedu u šumi!? – odbrusi mu Coburn glasom punim mržnje.

– Ali, gospodine, ja nikad...

Coburn u tren oka skoči s konja na kola. Objema je rukama pograbbio Thursbyja za ovratnik njegova skupoga kaputa. Podigao ga je uvis i dobro prodrmao. Zatim ga je bacio na zemlju i skočio s kola za njim.

Charlie Whitten je sjedio nepomično na konju. Srce mu je živo kucalo od srdžbe, ali revolver svejedno nije dotakao. Ruke je držao na sedlu da ih svi mogu vidjeti. Nije htio da Herneu dade povoda da ga ustrijeli.

– Digni ga, Whitey! – reče Herne.

Coburn podigne Thursbyja sa zemlje i tresne s njime u stranu kola. Thursbyjeve su crne oči poskakivale s Coburna na Hernea i obratno. No, više se bojao albina.

I tu je pogriješio, jer nije znao da je konjušar u Laredu, koga je dao ubiti, bio Herneov dobar prijatelj.

Herne okrene konja i dojaha do Thursbyja.

– Što ti je smetao konjušar u Loredu?

– On... pa sam je kriv... Mi smo samo izvezli kola... nije imao razloga... a potegao je revolver na nas... Uхватili smo ga – Thursby udahne, pa nastavi – ali ga nismo mogli... ušutkati drugačije... Nisam ga ja... onaj ga je tamo... već ste ga ubili... Sad je gotovo... Osvetili ste ga.

– Ti si mu naredio da ubije mog prijatelja? – zasiktao je Herne.

– Ne, ja nikad...

– Ti si mu naredio! – zagrmi Herne. Nije to više bilo pitanje nego tvrdnja.

– Kunem vas se! – Thursby zarida i u suzama pade na koljena. Istodobno mu se u ruci našao pištolj.

Herne je bio brži... Thursbyjevo tijelo polagano klone postrance pod kola na zemlju. Whitten je znao da će uskoro i na njega doći red.

– A što ćete sa mnom učiniti? – upitao ih je.

– To ovisi o tebi – dobaci mu Coburn.

– Odjahat ću odavde i šutjeti kao riba. U to možete biti sigurni – ponudi im užurbano Whitten.

– Nisam to tako mislio – nasmi-
julji mu se Coburn u brk.

Whitten podigne upitno obrve. Šutio je i čekao.

– Taj tvoj revolver. Čuo sam da s njime brzo pucaš – podrugljivo će Coburn.

Whitten slegne ramenima.

– Pa, možda i pucam. Ja... –

– Sjaši!

– Ali, ja...

– Sjaši, kad ti kažem!

Whitten skoči s konja. Herne se postavi uz stražnji kraj kola te uze napeto promatrati Coburnovu predstavu. Nije se namjeravao miješati.

– Sada podi desetak metara niz stazu.

Whittenovo se lice iskrivi.

– A zašto? Što si naumio?

– Jesi li revolveraš ili nisi? – upita ga Coburn uz kiseo smiješak.

Whitten nešto promrsi što ni Herne ni Coburn nisu mogli razumjeti.

– Ako nisi, što hodaš napokolo s tako nisko opasanim revolverom i prodaješ svoje revolveraške usluge smraku kakav si i ti? – upita ga Coburn i pokaza mu palcem preko ramena u mrtvog Thursbyja.

Charlie Whitten se pogladi po licu da smiri živce. Poče se povlačiti niza stazu. Znao je, ako dovoljno brzo potegne revolver, možda i sapsi glavu.

– Stani, Charlie! To je dovoljno.

Coburn se već postavio u borbeni stav za dvoboj revolverima, raskrećenih nogu, malo pognut, a prsti desne ruke visjeli su mu uz držak kolta.

Whitten se oznojio. Znoj mu je kapao niz lice i preko nosa. Trnuci su kucali u njegovoj glavi dok nije otkučao i odlučujući čas.

Sad ili nikad! Coburn obliza usne i potegne.

Whitten hitro potegne revolver i uperi ga u Coburna baš u času kad ga je prvo zrno iz Coburnova kolta pogodilo u prsa. Posrnuo je unatrag korak-dva, ali nije pao. Ruka mu je klonula, ali se brzo pokušala podići. Coburn ponovo napne kolt i polagano nacilja. Zrno iz njegova kolta pogodi Whittena u srce, on se zavrta u krug, pade na koljena.

Kao kroz maglu čuo je i treći prasak Coburnova kolta.

Coburn spremi kolt u korice i okrene se Jedu.

– Za takvog gada i nije bio baš loš.

Herne kimne potvrdno.

– Sada ćemo najprije pregladati tovar da nešto ne nedostaje, a zatim odmah krećemo. Što prije se dočepamo New Orleansa, to bolje za nas.

* * *

Ponovo su otvorili sanduke. Thursby je bio toliko dvoličan da je neke stvarčice uzeo i negdje ih sakrio. Ali sve ostalo činilo se da je netaknuto.

– Utovarimo ih!

Coburn se sagne i uzme nešto u ruku.

– Jede!

Glas mu je bio oštar i Herne se okrene na peti kao zvrk, s koltom u ruci. Vidio je kako glinen kipić leti zrakom prema njemu, i u posljednji ga je čas uhvatio lijevom rukom.

Coburn je čučao na svojoj mršavoj trtici, smijao se glasno i pljeskao se dlanom po koljenu.

– Boga mi, izgledao si vraški zabrinuto!

Herne spremi kolt u korice i zagleda se u malen, težak kipić, odvajajući ga dlanovima.

– Glupane! Gotovo smo ostali bez glave zbog tih stvarčica, a ti se njima nabacuješ! – prekori ga Herne.

Coburn se ponovo pljesne po koljenu i ponovo udari u gromoglasan smijeh.

Uskoro se i Herne nasmije.

XI

Podnevno je sunce sjalo kao užarena zlatna kugla i odražavalo se od krovova kuća narančastim odsjajem.

A tamo, u središtu New Orleansa, kuće bijahu od pečene cigle.

a nogostup popločan. Ljudi su, lijepo odjeveni, hitali za svojim poslovima i nisu se uopće osvrtni na stara kola puna blata i prašine. New Orleans je bio trgovački grad i za njegove stanovnike takvi su prizori bili svakidašnja pojava.

Herne dotjera konja do ruba pločnika i sagne se na sedlu. Neki prolaznik u svijetlosivnom odijelu i s crnim šeširom na glavi pogleda ga upitno i stane.

– Znate li možda, molim vas, gdje je Lacey Street?

Čovjek pogleda u drugu stranu od Hernea, pa se zamišljeno pogladi po bradi.

– Čuo sam za tu ulicu. Nije u središtu grada.

– Zanima nas kako možemo do nje doći. Moramo isporučiti robu na adresu u toj ulici – reče Herne pa kimne glavom prema Coburnu i kolima.

– Idite do ulice Canal. Skrenite u ulicu Canal i ravno do kraja. Tamo negdje je i Lacey Street.

– Hvala reče Herne i vrati se do kola.

– Nisu baš odveć susretljivi, zar ne? – napomenu Whitey.

– Ovdje su ljudi susretljivi i ljubazni s tobom ako imaš novca. A mi baš ne izgledamo neki bogatuni.

– Tako je to svuda, a ne samo u velikim gradovima. Jede. Od sutra ni mi više nećemo izgledati kao puka sirotinja.

– Možda imaš pravo. Hajde da što prije pronađemo Toomeyja i da se što prije oslobodimo tog tovara i dobijemo svoje novce. Nije mi ni na kraj pameti da se motam po New Orleansu i minutu dulje nego što moram.

Zidane su kuće ustupile mjesto drvenim potleušicama s razbijenim oknima. Ulice tu bijahu pune smeća i rupetina. U kutu starih izvrnutih kola mršava prljava mačka lizala je neku mlaku. Iz otvorenih vrata skladišta napuštene kuće vonjao je smrad truleži i gnjila voća i povrća. Na razvaljenim vratima nekog skladišta velik, debeo štakor gostio se na hrpi smeća i otpadaka.

U tom dijelu New Orleansa štakori očito bijahu deblji od mačaka.

• – Boga mi, ja još nikad nisam vidio smrdljivije urpetine!

– Ni ja, Whitey – prizna Herne.

– Jedva čekam da odem iz ovoga smrdljivog grada na svjež zrak i da...

– Stigli smo – prekine ga Herne.

Natpis s imenom ulice odavno je otpao sa svog mjesta, a na uglu na podrtoj daščari netko je nezgrapnim rukopisom nadrljao bijelom bojom: Lacey Street.

Kuća koju su tražili bila je gotovo na kraju ulice Lacey. FLOYD TOOMEY I DRUG, IZVOZ – UVOZ pisalo je iznad ulaza.

Coburn zaustavi kola i namota uzde oko ručice kočnice. Herne je sjahao i zastao, ogledavajući napola oljuštenu zelenu boju na zidovima i vratima. Doista, sve je ostavljalo oprečan dojam od Toomeyjeva otmjena i skupa odijela.

– Misliš li da riječ DRUG, znači Thursby? – upita ga Coburn, pokazujući prstom u natpis iznad ulaza.

– Možda.

– Onda bi se možda netko morao gore popeti i prekrižiti crnom debelom crtom tu zadnju riječ.

Herne gurne raspucana i ovješena dvokrilna vrata. Otvorila su se uz muklu odugu škripu.

Herneova sjena pade preko praga.

– Ima li koga unutra? – povikao je glasno u prostoriju.

Nitko mu nije odgovorio.

Otkopčao je kaput i zabacio ga iza drška kolta.

– Pokrivaj me. Ne bih želio skončati na kraju puta zbog blesave nesmotrenosti.

– Bez brige! – ohrabri ga Coburn.

Herne zakorakne preko praga u tamu. Coburn uđe oprezno za njim.

– Toomey! Javi se!

– Ništa.

Herne pođe još dva koraka i stane, čekajući da mu se oči priviknu na tamu. Uskoro je počeo razaznavati obris stuba-ljestvi, više ljestvi nego stuba, što su se uspinjale ulijevo gore, gdje je bilo tamno kao u rogu. Iznad njega desno u potkrovlju nazirao se nekakav otvoren i ograđen tavan, koji se pružao s obje strane prostorije. Sučelice Herneu, u prizemlju, nekoliko velikih sanduka nasumce naslaganih. Pod bijaše pokriven sječkom. Prostorija je zaudarala na ustajali zrak, na trulež i... još nešto gore, neodređena smrada.

Nešto šušnu u sredini prostorije i Herne odmah posegne za revolverom. Što bilo da bilo, pobjeglo je kroz sječku preko skladišta i nestalo u najudaljenijem i najmračnijem kutu.

Obrisi prostorije bivali su im sve jasniji. Na vrhu drvenih stuba uzdizao se drven sobičak, nalik na brodsku kabinu, iz kojeg je vodio uzan prolaz na tavan.

– Čini mi se da ovdje nema nikoga – reče Coburn, a u tom su trenu obojica čula školjanje napinjanja puške. Coburn se zalijepi uza zid ispod stuba, a

Herne skokne iza vrata. Obojica su držali revolvare u rukama.

– Tko god da si, tamo gore, odbaci pušku i istupi da te možemo vidjeti – dovikne mu Herne jasno i glasno.

Vidjeli su samo sjenu na vrhu drvenih stuba.

– Zašto ne biste vi odbacili oružje i pokazali svoje stražnjice – odvrati im glas iz tame.

Herne je šutio, ali je ipak uperio revolver u sjenu na vrhu drvenih stuba.

– Jeste li čuli što sam vam rekao? Odbacite revolvare i tornjajte se odavde prije nego što vas naučim pameti – odvrati im glas s vrha stuba u tami.

Ispod stuba Coburn je mogao vidjeti čovjekove raskrećene noge između dasaka. Polagano je podigao revolver.

– Ja se ne šalim! Tornjajte se odavde ili ću vas ustrijeliti na mjestu!

– To nije ništa prema onom što ćeš ti dobiti potegnem li ja obarač – odvrati mu Coburn mirnim, ali osornim glasom.

Čovjek zagunda zadahtano.

– Baci tu pušku, odmah! – strogo će Herne.

Poslije trenutak-dva krzmanja čovjek baci pušku i ona tresne na pod u prizemlju pred noge Hernea i Coburna.

Čovjek koji je sišao iz tame potkrovlja i stao ispred njih bijaše jednook, s crnim povezom preko desnog oka, srednjeg rasta, širokih ramena i prosijede kose.

Jednooki pogleda najprije Hernea, a zatim u Coburna.

– Tko ste vi, do vraga? I što tražite ovdje?

– Tražimo Toomeyja – objasni mu Herne.

– Nema njega ovdje. Potražite ga negdje drugdje.

– A zašto je onda njegovo ime iznad ulaza? – upita ga Coburn.

– Zato što je on vlasnik. Ali nikad ovamo ne dolazi. Nisam ga vidio mjesecima.

– Tko je još gore? – upita ga Herne i pokaže glavom prema tavanu.

– Nema nikoga.

– Da nam možda ne lažeš? – upita ga Coburn i uhvati mu nos palcem i kažiprstom kao kliještimu, te mu ga snažno zavrne.

Čovjek se pokušava istrgnuti iz neugodnog stiska.

– Ne lažem. Ja sam čuvar skladišta.

– A znaš li gdje je Toomey? – upita ga Herne.

Čovjek zakima potvrdno glavom.

– Gdje?

– Ima svoj ured u središtu grada. Odvjetničku pisarnicu. On je odvjetnik. Trgovina mu je samo nuzzanimanje. Kazat ću vam gdje ga možete naći.

– O, ne! Mi ćemo ovdje pričekati dok ga ti ovamo ne dovedeš – reče Herne.

– Ali ja to ne mogu, ja se ne usuđim...

Zašutio je čim je vidio izraz na Herneovu licu i od straha da ga Coburn ponovno ne stisne za nos.

– Uzet ću kaput, i...

– Kakav kaput? Nosi se bez kaputa! Ne želimo predugo čekati u ovom smradu.

– A ako gospodin Toomey odbije da dođe? – upita ih jednooki skladištar s vrata.

– Kaži mu da se vratio Jed Herne s tovarom za njega iz Meksika, pa će sigurno dotrčati.

Jednooki skladištar kimne i izade na osunčanu ulicu.

– A zar mi na nj moramo baš čekati u ovoj jazbini? – upita Whitley.

– Ni govora. K tome, želim vidjeti Toomeyja kad i on nas... ako može i prije.

Za nekih pola sata Floyd Toomey se pojavio na uglu ulice Lacey. Dovezao se u otvorenoj kočiji. Jednooki skladištar kočijašio je zapregom. Kočiju su pratila još dva jahača nimalo naivna izgleda, naoružani revolverima. Tjelohranitelji.

Herne i Coburn skoče s kola na kojima su sjedili. Stali su uz pločnik i pozorno motrili povorku.

Čim ih je ugledao, Toomey im se nasmiješi sa svog sjedala i mahne im rukom. Bio je podjednako otmjeno odjeven i podjednako debeo. I podjednako je sladunjavo mirisao. Po svemu se vidjelo da se valja u novcu.

– Gospodo, gospodo moja! – pozdravio ih je čim se kočija zaustavila. Gledao ih je smiješeći se kao da vidi dva stara prijatelja poslije dugo vremena. Ljudi što su ga pratili šutke su promatrali predstavu pošto su najprije s omalovažavajućim pogledima odmjerili dva stranca od glave do pete.

Toomey s mukom iskoprca svoju debelu stražnjicu iz kočije. Obrisao je znojne ruke o svoje tamnoplave hlače, pa ih pružio, jednu Herneu, a drugu Coburnu.

Obojica su pogledala u debele bijele dežmekaste prste, ali nisu se ni pomaknuli da se s njim rukuju.

– Oh, gospodo moja, drago mi je što vas opet vidim – reče debeli Toomey i lakomo pogleda u kola.

– To je tovar, zar ne?

– Da, otprilike – odvrati mu Herne i namršti se.

– Što? Zar ste imali nekih neugodnosti? – upita Toomey, pogledavši ih očima punim brige.

– Ovisi, što vi nazivate neugodnostima?

– Pa, zaboga, ja...

Neki su ljudi izmiljili iz susjednih skladišta i stali se okupljati oko kola, slušajući znatiželjno i širrom otvorenih očiju njihov razgovor. Ništa se u tom dijelu grada nije moglo dogoditi a da ne izazove opću znatiželju i pažnju.

– Gospodo moja – nastavi hitro Toomey – udite unutra, gdje nas ne mogu čuti što razgovaramo. Iskustvo me poučilo da čovjek svoje poslove ne smije obavljati naočigled javnosti.

„Za što ti nije dugo trebalo“, pomisli Herne dok je išao za njim u skladište.

– Upalite svjetiljku! – naredi Toomey i jednooki skladištar donese karbidnu svjetiljku iz kućerka s vrha stuba i upali je, pa postavi na pod u sredini skladišta.

Svjetlo rasprši tamu i duge sjene poplesашe po zidovima.

– A sada, gospodo moja, da čujem o kakvim je neugodnostima riječ – reče tusti Toomey.

– Meksikanci su računali da ćete im platiti deset tisuća za ono po što ste nas poslali knjima. Morali smo se pucnjavom probiti natrag. Mnogo je ljudi stoga stradalo – objasni mu Herne.

Toomey se doimao poprilično zaprepašten.

– Gospodo moja... hm... žao mi je. Ja vas uvjeravam da sam se držao nagodbe. Htjeli su zacijelo od vas izvući više nego što sam s njima pogodio. Moja časna riječ!

Herne kimne, pitajući se koliko li samo vrijedi ta njegova časna riječ.

– A onaj vaš dragi ortak, radi li on još s vama? – upita ga Coburn s ruba kruga svjetla.

Toomey nije ni trepnuo okom kad je čuo to pitanje.

– Ne znam. Dogodilo se nešto što ja ne mogu objasniti. Antonio Thursby nije došao na sastanak u moj ured. Bez riječi isprike. Bez vidljiva razloga. Nisam ga vidio...

Coburn zakašljuca, pročisti grlo i pljune kroz odškrinuta vrata.

– Nećete ga više nikad ni vidjeti!

– Zar vi znate što se s njime dogodilo? – upita ih Toomey znatiželjno.

Herneu se učini da je jedan Toomeyjev tjelohranitelj postao odveć nestrpljiv. Neprestano je nešto prstima čeprkao oko svog opasača. Pogledao je pomno čovjeka prije nego što je progovorio.

– Thursby je mrtav. Dobio je što je i zaslužio.

– Jeste li vi u to sigurni, gospodine Herne?

Herne je položio ruku na držak svog kolta. Želio je da to svi vide.

– Kako ne bih bio siguran kad sam ga ja ustrijelio.

Tišina zavlada skladištem. Činilo se da su svi prestali disati. Jedini znak koji je odavao misli što su se rojile po Toomeyjevoj glavi bijaše drhtanje živca pod njegovim debelim obrazom.

Toomeyjev je glas izgubio nešto od svoje prijašnje samouvjerenosti.

– Zacijelo ste za to, gospodine, imali i opravdana razloga?

– I te kako! Pokušao nam je ukrasti kola s tovarom – reče Herne, gledajući ravno u oči Toomeyju, pa ga upita: – Vi ga niste poslali, zar ne?

– A ne, nisam, nikako. Što vi mislite o meni? Za mene je to vrlo neugodna vijest. Vrlo neugodna.

– Onda, sve je da ne može bolje biti, jer mi smo ga ubili, njega i ve-

činu njegovih ljudi – reče Coburn mirnim glasom kao da izaziva debelog odvjetnika. Ako već mora doći do obračuna, neka to bude što prije.

Ali do obračuna nije došlo.

– Ako je to tako, gospodo moja – nastavi Toomey – ja sam vam... hm... više nego zahvalan. Thursby je očito bio pokvareniji nego što sam mislio.

Pljesnuo je Hernea prijateljski dlanom po ramenu.

– Kad vas budem isplaćivao, neću vas zaboraviti nagraditi i za tu uslugu koju ste mi učinili. Boga mi, neću – reče Toomey i pogleda Coburna.

Herne je samo želio da im Toomey isplati što im je dužan i da se što prije odande izgubi. Ali debeli je odvjetnik svakako htio da prije isplate pregledaju tovar. Naredio je dvojici svojih ljudi da kola uvezu u skladište, gdje će ih istovariti.

– Neće to dugo trajati, gospodo moja – dometne Toomey – a poslije ću vas isplatiti na obostrano zadovoljstvo.

Ljudi uzeše istovarivati sanduke iz kola i Toomey zamoli Hernea i Coburna da im pomognu da što prije završe taj posao.

Obojica pristadoše.

Prolomio se mukli tresak kad su dvojica Toomeyjevih momaka nespretno ispustili jedan sanduk i on je pao na pod. Toomey je odmah dotrčao u sredinu skladišta. Lama-tao je divljački rukama po zraku i derao se iz sveg grla.

– Nespretnjakovići! Budale! U tim je sanducima lako lomljiva i vrlo skupa roba. Bajoslovno vrijedna! Zar da mi je razbijete sada kad je moram preuzeti?!

Herne shvati što misli Coburn i uzvрати mu smiješak. Toomey je

znao da im mora platiti, makar njegovi ljudi sve porazbijali.

Nastavili su istovarivati sanduke i otvarati ih. Slamu su bacali na pod skladišta. Toomey je neprestance trčkarao od sanduka do sanduka, ozarena lica od sreće i pregledavao svaki predmet.

* * *

Coburn se zakašljao i ispljunuo.

– Gospode, odahnut ću kad izdemo iz ove smrdljive rupetine i vratimo se u prirodu. Svjež zrak će me preporoditi.

– Zar se još namjeravaš skrasiti uz bistar potok u nekom mirnom kutku? – upita ga Herne nasmiješen.

– Više nego ikad! Čim dobijemo novac, odoh ga potražiti. Neću više čekati ni časka. Čini mi se da sam predugo i čekao.

Jed Herne kimne i zagleda se u Toomeyja, koji je zanosno ogledavao glinenu zdjelu koju mu je pružio njegov skladištar. Opazio je, takoder, da se jednooki skladištar odmah zatim odmaknuo od sanduka gotovo pod stube, s puškom u ruci.

Toomey je okretao i ogledavao posudu sa svih strana, diveći se njezinoj ljepoti i izradi. Herne, pak, u njoj nije vidio nikakve ljepote ni vrijednosti. On doista nije mogao shvatiti zašto Thursby nije prežao ni od umorstva samo da se dočepa te glinarije.

Pogledao je glineni kipić što ga je držao u desnoj ruci. Bio je tamnosmeđe boje, loše oblikovan i težak. Vraški težak!

Odjednom se nacerio i pogledao u Whiteyja, koji je bio sagnut nad sandukom nedaleko od Hernea. Herne zamahne i poviče:

– Whitey!

Albin se trgne i okrene, te opazi da mu je Herne dobacio glineni kipić. I Toomey je to vidio i kriknuo zaprepašteno.

Na Herneov poziv Coburnova se ruka trgnula za revolverom, pa tako nije dospio potegnuti revolver i uhvatiti kipić u desnu ruku istodobno.

Kipić mu je pao na dlan lijeve ruke, odbio se od njega kao lopta i tresnuo na pod.

Pukao je! Njegova se neizgladena površina raspukla i iz njega se prosuo iznenadni niz nebrušenih dijamanta, što su zablistali u odsjaju karbidne svjetiljke kao roj srebrnih zvjezdica na tamnom nebu.

XII

Svi su se na trenutak ukočili i zapiljili raskolačenim očima u blistav sjaj bajoslovna bogatstva usredi prijava poda punog smeća. Tad svi posegnuše za revolverima, bacajući se kud koji u zaklone.

Jednooki skladištar opali sa stuba iz puške. Kad je zrno odskočilo, Herne opali u karbidnu svjetiljku. Staklo se rasprсло, plamen je poskočio i zadrhtao, ali se nije i ugasio.

Mnogo je hitaca praskalo muklo i zviždalo po prostoriји. Zrna su praštala nasumce. Toomey je izvikivao nekakve zapovijedi svojim ljudima, ali nitko nije čuo što govori u općoj galami i pomutnji.

Coburn jurne kao munja prema stubama i gurne jednookog skladištara sa stuba na pod. Dva su zrna zaprašila za njim i on se skloni uza zid, puzajući na sve četiri.

Toomey se još derao iz sveg glasa, ali tada već iz mraka najuda-

ljenijeg kutka skladišta. Herne je čučnuo iza gomile sanduka i čekao da paljba iz revolvera utihne.

Svjetiljka je još gorjela, bacajući sablasne sjene po loncima od pečene gline koji su nepokriveni ležali naokolo. Neki bijahu pogodeni. Zrna su ih raznijela u komadiće, a zlato i dijamanti prosuli se iz njih po podu.

Herne položi cijev kolta na vrh jednog sanduka i ponovo nacilja u svjetiljku. Zrno ju je probilo. Razlila se i plamen se napokon ugasio. Skladište ostade u potpunosti u tami.

Jedini izvor svjetla bijahu odškrinuta dvokrilna vrata. Čulo se samo teško disanje ljudi u mraku.

Ni Herne nije u mraku ispred sebe ništa mogao vidjeti u što bi mogao naciljati. Coburn se nije micao i Herne nije znao gdje se skriva.

Herne se, što je tiše mogao, upre snažno nogama o pod, podigne jedan sanduk i baci ga u sredinu skladišta.

Kad je sanduk tresnuo o kameni pod, raspao se, te iz sebe izbacio sav sadržaj po podu.

Luda se paljba prolomila iz tri smjera, a sve u mjesto gdje je tresnuo sanduk. A to je Herne i čekao.

Naciljao je malo ulijevo od jednog plamsaja i opsovao kad nije čuo jauk i pad pogodenog tijela. Naciljao je u nekog tko je pucao lijevom rukom.

Idući će put paziti da ne učini istu grešku.

— Jeste li ih izrešetalі? — odjekivao je Toomeyjev glas od golih zidova skladišta. Nitko mu nije odgovorio.

Poslije kraće tišine Herne začu s lijeva zatomljen krik, a za njim jauk i jecanje.

– Koji vam je vrug sada? – ponovo drekne Toomey, a mukli i teški pad tijela na pod potvrdi Herneu da Coburn nije tratio vrijeme.

Herne podigne drugi sanduk, pa ga baci što je dalje mogao, gotovo do zida na suprotnoj strani. Čim je pao, rasprsnuo se. Zatim se prolo-mio Toomeyjev krik i niz pucnjeva prema mjestu gdje se skutrio Herne.

Herne prigušeno jaukne kad ga je zrno pogodilo u slabine o okrz-nulo mu rebra. Pao je u stranu i dok je padao zapucao, ali, izgubivši ravnotežu, nikoga nije pogodio.

– Pogodili ste gada! Završite s njim dok je na podu! – derao se Toomey slavodobitno.

Čim su zrna počela udarati oko njega, Herne otpuže prema sredini skladišta unatoč boli koja mu je si-jevala kroz tijelo. Udario je nogom u neki ćup i prevrnuo ga.

– Eno ga!

Metak je udario točno uz Her-neu. Puzao je dalje prema mjestu gdje se prolila svjetiljka. Kresnuo je šibicu i bacio je u razliven kar-bit koji odmah pláne.

– Ubijte ga! Što čekate?

Činilo se da Toomeyjev glas sa svih strana.

Ugledao je Coburnovo zabrinuto lice s druge strane vatre. U tom času Hernea pogodi i drugo zrno, ponovo u slabine, ali nešto niže od prvoga. Ruka mu se trgnula. Kolt tresnuo iz nje na pod.

– Ubijte ga! Ubijte ga!

Coburn zakloni rukom oči od odsaja vatre i preskoči je. Suha slama i drvene dašćice na podu skladišta plamsali su sivokim jezi-cima.

– Dolazim, Jede!

Dva su hica planula za Cobur-nom. Prvi ga je pogodio u želudac, a drugi ispod desne lopatice i kliz-nuo uz kost u vrh vrata.

Coburn raširi ruke kao orao krila.

Herne pogleda s poda i vide Co-burnovo zgrčeno lice, uokvireno bijelom kosom a oko njega svjetlo-narančasti jezici plamena.

Coburn je pao u vatru i Herne ga pograbi lijevom rukom, kle-knuvši, pokušavajući istodobno desnom dohvatiti i svoj kolt. Čim ga je dohvatio, napeo ga je.

Iskoraknuo je iz vatre i dima, vukući Whiteyja sa sobom. U ods-jaju vatre opazi jednog Toomeyje-vog tjelohranitelja. Opali i za-gunda od zadovoljstva kad ga je vidio ispružena na podu.

Jednooki skladištar iskoristi gužvu i klizne kroz vrata na ulicu. Herne ostavi Coburna na podu skladišta i potrča za njim što je brže mogao.

Jednooki je skočio na kočiju i šibnuo konje. Herne dva puta po-vuče obarač kolta. Pogodio ga je u ruku i u glavu. Jednooki pade s kozlića na prašnu ulicu. Konji su se prepali i odjurili s kočijom niz Lacey Street.

A njihov gospodar Floyd Toomey kao da je u zemlju propao.

Herne se vrati u skladište i iz-nese Coburna na ulicu. Kleknuo je i podvukao mu ruku pod glavu, te je podigao.

– Ne boj se! Pozvat ću liječnika – tješio ga je.

Whitey potrese glavom. Oči mu već bijahu staklene, zjenice sužene, glas slabašan, pa se Herne morao sagnuti da ga bolje čuje.

– A ti?

– Živ sam, zahvaljujući tebi.

– A onaj... uh... onaj...

– Sve sam ih pobio. Ne brini – odvrati mu Herne, pa pogleda niz ulicu.

Whitey počeo podizati ruku. Čvrsto je nešto stiskao među prstima. Polagao je otvorio šaku ispred Herneova nosa, a na dlanu mu bijaše pregršt zlatne prašine.

Pogledao je u zlato, pa u Jeda. Pokušao se čak nasmiješiti, ali uspelo mu je samo iskriviti lice.

– Napokon... i ja ga imam...

Prsti se raširiše, ruka zadrhta u smrtnom grču, a zlatna prašina počeo padati, prosipajući se po čovjeku na izdisanju.

I sve što je od njega ostalo bijaše mrlja krvi na usnama i dva mrtva oka što su sablasno buljila u daljinu, u kutak zemlje uz bistar potocić.

Herne polagano spusti Whiteyjev glavu na pločnik i zaklopi mu oči.

To je bilo sve što je tada za nj mogao učiniti.

* * *

Jedu Herneu se nije žurilo. Iznajmio je sobu u malenu svratištu i iz nje izlazio samo kad bi išao u blagovaonicu s ostalim gostima. Liječnik ga je posjećivao tjedan dana svaki dan i previjao mu ranu.

Uglavnom, odmarao se i oporavljao. Ispred zrcala vježbao je potezanje kolta i napinjao ga da bi razgibao prste. Tek kad je opet bio siguran u sebe i brzinu, izvlačenja, platio je sobu i izašao na ulice New Orleansa.

Najprije je otišao na kolodvor i propitao se za vlakove za New York. Platio je depozit za vožnju kartu, potrošivši tako sav novac što ga je imao. Ali zbog toga nije sebi razbijao glavu. Znao je da će uskoro naplatiti dug.

Pisar u uredu Floyd Toomeyja pokušao ga je zadržati, ali ne zadugo. Herne nešto progunda, izađe i pođe niz ulicu Bourbon.

Sportski klub Bourbon nalazio se točno u sredini istoimene ulice. Natpisi u žarkim bojama oglašavali su u njemu najukusnija jela, najuzbudljiviju zabavu i najljepše djevojke u New Orleansu.

Crni vratar odmjeri Hernea od glave do pete, te uze nešto rogoboriti, ali kad je vidio odlučnost na Herneovu licu, odmah je zašutio i pustio ga da uđe.

Salon u koji je Herne stupio bijaše raskošno namješten, s tamnocrvenim i zlatnim zastorima i niskim sofama podstavljenima suknom u istim bojama. Na njima su se izležavale dokone djevojke, upadljivo lijepe i odjevene samo u donje rublje od crnog satena, koji se ljeskao u pregibima njihovih zamamnih i poželjnih tijela pri svakoj kretnji.

Jedna krasotica klizne gipko kao mačka s kraja otmjene poćivaljke i pođe prema Herneu. Hodala je njišući se bokovima i malo zabaćene glave, što ju je činilo oholo ljupkom i još ljepšom.

U njezinim je žilama teklo i nešto crnačke krvi, jer kad mu je prišla, nasmiješila mu se punim i mesnatim usnama. Herne osjeti jak miris njezina parfema. Obrazi joj bijahu namazani rumenilom, oči uokvirene crnilom, ali ne prenapadno.

Herne se sjeti djevojke tamo iz meksičke krčmetine. Ova je bila mnogo ispred nje i po ljepoti i po držanju. Pomisao da s njom legne u krevet ugodno mu prođe tijelom.

Smiješila mu se. Glas joj bijaše topao i mek.

– Takva gosta kao što si ti već odavno nismo ovdje imali. Nadam se da nećeš izabrati neku drugu dok sam ja ovdje.

Zatreptala je lažnim trepavicama i primila ga za ruku. Jarko crveni nokti boli su mu dlan.

– Sa mnom ćeš više uživati nego s bilo kojom drugom ovdje. Znam raditi i ono o čemu ti nikad nisi ni sanjao – nudila mu se lijepa djevojka. Snažno ga je pri tom stisnula za ruku i pružila mu usne da ih poljubi.

Herne ustukne korak, oslobodivši ruku iz njezina stiska. U tom trenu promijeni se i izraz djevojčina lica.

– Tražim jednog čovjeka – reče suho Herne.

– Olala, ako ti je takav ukus, tu ti ja ne mogu...

– Čovjeka koji se zove Toomey. Floyd Toomey. Poznaješ li ga?

Lice djevojke se još jače skruti. Okrenula se od njega i pošla prema počivaljki. Herne pode za njom, uhvati je za rame i potegne natrag.

Djevojka se okrenula kao zvrk i opalila mu zvonku i vruću zaušnicu.

– Pustite je na miru, gospodine – opomenuo ga strogi glas.

Herne spusti ruku s djevojčina ramena i okrene se polagano, napinjući mišice za napadaj.

S vrha triju stuba u dnu saluna sačmarica bijaše uperena u njega. Osoba koja ju je držala bijaše odjevena kao muškarac, ali grada tijela, oblik lica, prizvuk u glasu, odaivali su ženu.

– Nitko ovdje ne smije zlostavljati moje djevojke. Odmah se tornajte odavde i da vaša noga nikad više nije ovamo zakročila.

Herne je šutio. Potresao je samo glavom.

– Došao sam ovamo poslom. Otići ću kad ga obavim.

– Ako vas je prije toga ne izrešetam.

Herneove su se oči suzile, a prsti desne ruke zgrčili.

– Pazite što radite!

Ali sve je već bilo prekasno.

Herne potegne revolver i zapuca, istodobno se bacivši na pod. Kad je njegovo zrno pogodilo cilj, iz obje cijevi sačmarice riknu plamen preko Herneove glave. Sačmarica pade niz stube pokrivene debelim sagom i tresne na pod. Herneovo je zrno ženu pogodilo u prsa i presjeklo joj arteriju blizu srca. Pala je.

Djevojke oko Hernea udariše vriskati, muškarci vikati i psovati. Skupina kartaša istrčala je iz igračnice, glasno tražeći objašnjenje što se događa.

Nekoliko građana potrčalo je prema izlaznim vratima, oblačeći se u trku.

– Želi li se još netko umiješati?

– upita ih Herne.

Nitko ne izusti ni riječi.

Herne istom tada opazi unakaženu djevojku koja je stajala iza njega i koja ga je prva oslovila kad je ušao. Pogodila su je oba hica iz sačmarice. Njezino lijepo lice, više nije bilo lijepo.

Dvije djevojke klečale su uz nju i histerično naricale, zagrljene.

Herne se ispravi i podigne pogled. Na vrhu stuba što su vodile na kat stajao je Floyd Toomey, debeo i oznojem od straha. Njegovo gomoljasto lice bijaše blijedo kao smrt. Rukama se držao za srebrnu ogradu stubišta. Drhtao je kao prut na vodi.

Herne se kiselo nasmiješi od zadovoljstva i pode sporim koracima uza stube.

– U kojoj sobi, Toomey?

Usne su se pomicale, ali nisu izrekle ni slova. Oči su mu treptale kao u preplašene ptice.

– Hajde, miči se! – naredi mu Herne i mahne koltom prema vratima sobe.

Doslovce je ugurao debelog Toomeyja u sobu i zatvorio vrata. Istog trena netko se promeškolji ispod žutog pokrivača na krevetu. Herne priskoči i strgne pokrivač s kreveta.

Dvije gole djevojke skvrčile su se na otkritom krevetu, jedna crna, druga bijela. Nijedna nije imala više od petnaest godina.

– Izlazite!

Herne im je otvorio vrata i zaključao ih za njima. Zatim je spremio revolver u korice. Nije mu više bio potreban. Toomey je napola sjedio, a napola ležao na krevetu kao u nekom obrambenom položaju. Zaklopio je oči i čvrsto ih stisnuo, želeći valjda sebe uvjeriti da je to sve ružan san i kad ponovo otvori oči more će nestati.

Herne ga pograbi i okrene prema sebi, te ga odalami šakom po nosu. Krv šikne iz mesnatog nosa, a Toomey podigne ruke da zaštiti lice. Herne ga udari nogom u ovješeni trbuh, pa ponovo šakom po nosu. Nos se rascvjetao i puknuo od snažnog udarca.

– Najprije novac na sunce!

Toomeyju čak nije palo na um da se izmotava. Izvukao je nabijenu lisnicu iz džepa i spustio je na krevet, stenjući i jecajući pri tom.

Herne izvadi koliko je bio dužan njemu i Whiteyju Coburnu, pa odbroji još tisuću dolara.

– Ovo je za nagradu koju ste obećali.

Dežmekasti prsti žurno uzeše lisnicu i što je još u njoj ostalo. Kad ju je Toomey spremio u džep,

Herne posegne za nožem u sari čizme.

– Sada ste isplatili sve svoje dugove osim jednog.

Toomey se izobličio kad je vidio nož u Herneovoj ruci.

– Whitey mi je bio prijatelj. Dobar i iskren prijatelj. Stoga ne možete novcem platiti njegovu glavu. Njegovu glavu možete platiti samo svojom glavom! – zasiktao je Herne.

– Neeee! – zacvilio je tananim glasom Floyd Toomey i popeo se natraške kao rak na krevet sve do zida. Herne ga uhvati za ovratnik i povuče natrag u sredinu kreveta. Jedan udarac nožem...

– Aaaahhhh – zagrgljao je i zahroptao tusti Toomey, a Herne je prevukao zatim preko mrtvog Toomeyja žuti pokrivač.

* * *

Dugo je trajalo putovanje iz New Orleansa do New Yorka. Herne ga je proveo buljeći kroz vagonski prozor, promatrajući kako se polja smjenjuju s brdima, pa brda s poljima.

Pokušao je da ne misli na Becky, ali to mu nikako nije uspijevalo. U staklima prozora vidio je odraz svojih žuljavih ruku i izborana lica s prosijedom kosom.

Za dva dana Becky će se vratiti brodom iz Egleske, gdje ju je školovao. Zacijelo je stasala. Možda se još više proljepšala. Zacijelo, prometnula se iz djevojke u mladu zrelu ženu.

Sjetio se iznenadna dodira njezinih usana kad ga je poljubila na rastanku prije odlaska. Još je osjećao taj cjelov na svojim usnama.

A što će biti s njima kad se Becky vrati?

Hoće li ga ostaviti da bi živjela bez njega? Ili će ostati s njim?

Polovica njegova srca željela je živjeti bez odgovornosti i obveza, a druga se polovica bunila kipteci ljubomorom pri pomisli da bi Becky mogla pripasti nekom drugom.

Herne se ponovo zagleda kroz prozor vagona. Niz srebrnih breza jurio je u suprotnom smjeru od vlaka uz prugu, a na njima je bljeskalo narančasto sunce svojim zlaćanim zrakama.

Herne sklopi oči i pred njim iskrsne slika Whiteyjeva bijela lica na samrti.

Otvorio je oči, ali slika je u njemu ostala obavijena ognjem plamtećih jezika vatre.

Herne prokune i lupne šakom po stoliću pod prozorom odjeljka. Ustao je i odlučnim korakom otišao u kola za ručanje da od konobara kupi bocu viskija i nazdravi uspomeni na starog prijatelja.

* * *

Jedra velikog broda lepetala su na vjetru poput krila goleme pticurine dok se prekooceanski jedre-

njak primicao pristaništu u luci. Jed Herne skupi ramena od studeni i nabije šešir na čelo. Naslonio se na zid pri kraju iskrcavališta, držeći se postrance od ostalih koji su čekali svoje rođake i prijatelje iz Evrope.

Uskoro se veliki jedrenjak toliko približio obali da je Herne mogao pročitati i njegovo ime ispisano na visokom pramcu, a malo zatim i vidjeti lik vitke djevojke uz ogradu na palubi.

Djevojka je čeznutljivim pogledima svojih živih očiju gledala pristanište kao da jedva čeka da brod pristane i da se iz njega iskrca. Kao da jedva čeka da se s njim ponovo sastane.

Herne pogleda u nebo kad su prve debele pahuljice snijega iznenada počele padati iz sivih i tmurnih oblaka. Pogledao je zatim u lijepo, gotovo prozirno lice nestrpljive i uzbudene djevojke.

Došla je napokon zima i na pahuljicama snijega donijela mu natrag njegovu Becky.

KRAJ

U PRIPREMI:

Louis L'Amour:
STAZAMA RATNIKA

je htjela poći k njemu. skro-
 joj se f
 elja da s
 ajila je
 ut tajne
 ncem.
 ela je
 od ljud
 zemlji
 line im
 strmina
 voj je ze
 suncem
 Pa ipak
 ance: stj
 put m
 brastao
 mokvar
 mokava
 edim p
 hom št
 plavetni

ruku djeteta. Napokon, nap
 kon su njene grudi bile na sun-
 djelovale su poput duga-
 ozdova.
 sa sebe i naga
 ; legne. I tako le-
 e je žmirkala pre-
 ploči, prema pla-
 eravom užarenom
 sa svojih vanjskih
 ala osobit sjaj. Tre-
 divnoj modrini, ov-
 živući Bog Sunce i
 vatru iza svojih ru-
 adavao ju je svojim
 vatrenim tijelom,
 joj grudi, lice, vrat,
 ijelo, koljena, bedra,
 je sklopljenih očiju a
 le prodiralo je nešto
 rvenkastog plamena.
 Ispruži ruku i stavi li-
 ako očiju. Zatim se opet
 ncu, ležeći poput duga-
 alene bundeve što će mo-
 tatne boje.

...dio
 vašeg
 odmora!

izloža

jednom legne i p
 pres, kojega se krošnja
 sablasti povijala na povje